

SoftwareBus

SSD, de ultieme sneheidsboost voor...

Disk Image gebruikt... Controle op...

- Controle Trim
- Controle Alignment
- Controle Slaapstand
(Configuratiescherm > Systeem > Energiebeheer)
- Defragmenteren voor de SSD uitzetten
(Computer > Beheren > Systeemwerkset > Bibliotheek voor Taakplanner > Microsoft > Windows Defrag)
Eventueel aanzetten voor aanwezige HDD(s)

Reisfotografie
CompUfairs 2013

ALV - 20 april 2013

Opencast Matterhorn
Uitslag leden-enquête
Veiligheid, who cares?

2013 **2**

Officieel orgaan van *hcc!CompUsers* interessegroep

Inhoud

- 1 Voorpagina
- 2 Bij de voorplaat
- 2 Van de redactie
René Suiker
- 3 Voortbestaan HCC
Henk van Andel
- 4 Agenda ALV 20 april 2013
Jan den Ouden
- 5 Uitslag leden-enquête
Marco Steen
- 6 Wie of wat is compUsers
Jan den Ouden
- 8 CompUfairs 2013
René Suiker
- 10 Advertentie PC-Active
- 11 1000 foto's, en nu?
Arda Gerkens
- 12 Reisfotografie
Jos van den Berge
- 15 Het statief
Wessel Sijl
- 18 Veiligheid, who cares?
Ernst Roelofs
- 20 GigaHits 2012-6
Henk van Andel
- 22 CeBIT 2013, highlights
Henk van Andel
- 26 Opencast Matterhorn
Henk van Andel
- 29 Colofon
- 30 Korte Tips & Trucs
Henk van Andel
- 32 What's in the air?
Ernst Roelofs

Bij de voorplaat

Voor het verspreiden van de bekende Mini- en MicroCursussen van CompUsers is een nieuw medium beschikbaar: het opensource programma Matterhorn. Het is nog volop in ontwikkeling, maar de resultaten zijn al veelbelovend. Lees de uitgebreide beschrijving op bladzijde 26 e.v. en bekijk ze via onze website.

Van de redactie

En zo is het jaar al weer even bezig, al is de winter nog steeds niet voorbij. Terwijl ik dit schrijf, ligt hier nog volop sneeuw. En dat, terwijl het al midden maart is. Dus, wie aan het begin van de winter nog geen sneeuwfoto's had gemaakt, die kon er tot in maart nog aan beginnen. En foto's, daar weten we bij CompUsers wel raad mee. Een van onze actiefste Platforms is het Platform DigiFoto en ook deze keer weer goed voor een aantal artikelen. Als (digitale) fotografie uw hobby is, zit u deze keer op de eerste rij.

'Het kan verkeren', schreef Bredero ooit. Nu ik dit schrijf is het zijn geboortedag, 16 maart. Alleen, het is al weer een tijdje geleden, 1585 om precies te zijn. Waarom ik dit aanhaal? Welnu, we kijken in dit nummer even naar de onlangs gehouden enquête en daaruit blijkt, dat het merendeel van de deelnemers al wat ouder en goed opgeleid is. Dan denk ik, een terugblik op geschiedenis spreekt misschien wel aan.

Maar ook haal ik dit aan vanwege de stand van de kopij. Bij het eerste nummer had ik nog een grote blunder begaan, waardoor we op het allerlaatste moment nog aan veel van onze auteurs moesten 'trekken'. Dit keer zaten we op tijd al goed in de kopij. Zo wil ik dat ook, zo moet het ook zijn. Alleen, het lukt niet altijd, want we hebben niet zo heel veel auteurs. Wel hebben we veel lezers en uit de enquête blijkt, dat daar ook nog veel ideeën leven. En met die ideeën willen we wat gaan doen. Alleen, uitwerking vergt wat tijd, maar het gaat gebeuren.

Zoals de vaste lezers weten, zijn de uitgaven van de SoftwareBus gekoppeld aan onze evenementen. Dit keer hebben we zelfs een terugblik én een vooruitblik, want dit nummer komt uit tussen twee van onze inmiddels beroemde CompUfairs. De terugblik zal niet zo veel om het lijf hebben, wie er was had het goed, wie er niet was heeft iets gemist, maar we willen vooral vooruitkijken. We staan in dit nummer ook stil bij onze ALV, de algemene ledenvergadering. De gelegenheid om uw stem te laten horen over wat er volgens u beter kan binnen de vereniging. De oproep is al eerder gedaan, door middel van de agenda in het januarinummer. Maar ook een inhoudelijk artikel van Jan den Ouden over wat CompUsers nu is. Bent u het met hem eens, of juist helemaal niet? Laat uw stem tijdens de ALV horen. Op 20 april speelt dit allemaal, maar daarover elders in het nummer dus veel meer. En uiteraard op onze website, www.compusers.nl.

Verder in dit nummer natuurlijk weer van alles - en nog meer - over uw hobby, waarbij intussen de smartphone ook niet meer weg te denken is uit ons blad. Ook de veiligheid komt aan bod, maar anders dan u gewend bent. En verder wil ik vooral niet te veel uit de school klappen, zelf vind ik het ook altijd het leukst om door het blad te bladeren en me te laten verrassen. Ik hoop dat u zich hier ook in herkent. Veel leesplezier gewenst en vooral ook een geweldige CompUfair en ALV op 20 april aanstaande.

René Suiker
Hoofdredacteur

Je wilt ook wel eens iets schrijven in de SoftwareBus? Dat kan. Graag zelfs!

Neem contact op met:
redactie@compusers.nl

Sluitingsdatum volgend nummer:
24 mei 2013

● Verenigingszaken ●

Het niet altijd populaire onderwerp 'verenigingszaken' is bij hcc!compusers wat complex. We hebben namelijk te maken met twee verenigingen, die voor een deel in elkaar gebreed zijn. Dat zijn de HCC als 'moedervereniging' en CompUsers in de rechtsvorm van een vereniging als interessegroep. Je kunt alleen lid zijn van CompUsers als je lid bent (of bij aanmelding lid wordt) van de HCC.

Bij beide verenigingen zijn er aspecten die ons allemaal raken. Het meest ingrijpend zijn die bij de HCC. Dus laat ik daar nu maar mee beginnen.

Dan moet ik eerst uitleggen waar de schoen wringt. Dat is vooral bij het ledenverloop. Jaarlijks verlaten ongeveer 10.000 leden de HCC, maar er komen ternauwernood 1.000 nieuwe bij. Het aantal leden is de laatste jaren gezakt van ruim 200.000 naar nu (maart 2013) ongeveer 77.500, waarvan 4.500 hun lidmaatschap al hebben opgezegd. Een groots opgezet plan om het eerste halfjaar van dit jaar 6.000 nieuwe leden te werven, lijkt nauwelijks effect te hebben.

Dat heeft merkbaar invloed op de activiteiten, en nog meer op de financiële mogelijkheden. De situatie is nu zo dat de geldstroom voornamelijk besteed wordt aan het verenigingsbureau. Terwijl juist nu er behoefte is om meer te doen voor activiteiten en voor alle leden, om de uitstroom te verminderen en de HCC aantrekkelijker te maken voor potentiële leden.

Een taskforce uit de Ledenraad is in januari begonnen plannen te ontwikkelen om de HCC weer gezond op de kaart te zetten. Dat mag niet lang duren. De resultaten worden in de eerste helft van 2013 tegemoet gezien.

Daarnaast was er een voorstel van het verenigingsbureau om het versturen van e-mail aan leden van groeperingen te beperken tot een- à tweemaal per maand, en daarnaast nog meer belemmeringen op te werpen. Een groot aantal groeperingen heeft een beduidend hogere frequentie. Mede door alternatieve voorstellen van CompUsers zijn deze beperkingen van de baan en krijgen groeperingen een up-to-date voorziening om met hun leden per e-mail te communiceren. Bovendien krijgen besturen toegang tot meer gegevens van hun leden, zoals de e-mailadressen.

Dan CompUsers. Er zijn geen wereldschokkende gebeurtenissen te melden. We willen graag wijzen op de CompUfair op 20 april in De Bilt, met de Algemene Leden Vergadering (zie elders in deze SoftwareBus). Met veel genoegen kan ik vast verklappen dat mijn beoogde opvolger zich daar zal presenteren en later dit jaar zijn rol zal beginnen.

Naast de misschien wat minder boeiende huishoudelijke zaken zullen ook de plannen van CompUsers voor de nabije toekomst gepresenteerd worden. Ik wil vast verklappen dat we daarbij vooral denken aan het medium 'internet'. Iets daarvan zie je al in deze SoftwareBus: het gebruik van Opencast Matterhorn. Maar, we willen méér! En we komen graag in contact met vrijwilligers die wat voor CompUsers kunnen en willen betekenen. Dat hoeven zeker niet allemaal 'techies' te zijn. Media zoals Facebook en Twitter kunnen we allemaal gebruiken. Voor informatie kun je een berichtje sturen aan Voorz@CompUsers.nl.

Graag tot ziens op 20 april in De Bilt!

Henk van Andel,
Voorzitter hcc!CompUsers

● ALV - 20 april 2013 ●

Algemene Ledenvergadering (ALV) van de HCC!CompUsers Interessegroep

in het H.F. Witte Centrum, Henri Dunantplein 4,
3731 CL De Bilt, aanvang 12.00 uur

Agenda

1. Opening (door voorzitter)
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen / ingekomen / uitgegane stukken
4. Verslag ALV 2012
5. Algemeen jaarverslag 2012
6. Financieel jaarverslag (incl. Programmatheek)
7. Verslag kascommissie / decharge bestuur
8. Benoeming nieuwe kascommissie
9. Voorstel activiteiten 2013
10. Vaststellen begroting 2013
11. (Her)Benoeming bestuursleden
12. Ontwikkelingen HCC (incl. voortgang statuten)
13. Rondvraag en sluiting

Bijbehorende stukken:

Zie www.CompUsers.nl onder 'Ledenkatern'.

U moet u aanmelden voor toegang tot dit deel van onze website (alleen voor leden CompUsers).
De schriftelijke vergaderstukken zijn bij aanvang van de vergadering in de zaal beperkt beschikbaar.

Toelichtingen:

- ad 8: (benoeming nieuwe kascommissie):
de huidige kascommissie bestaat uit Ruud Uphoff, Jurriaan Nijkerk, Anton Bakker en Bertus Erkemeij.
- ad 11: (her)benoeming bestuursleden).
Aftredend zijn:
- René Suiker (vice-voorzitter), herverkiebaar
 - Christ van Hezik (Evenementen), niet herverkiebaar.

Het bestuur stelt voor te (her)benoemen:

- René Suiker
- Frans Dijkhoff
- Leen van Goeverden

Voorzitter Henk van Andel is in 2012 benoemd en heeft dit aanvaard voor een laatste termijn tot de beschikbaarheid van een nieuwe voorzitter. De kandidaat-voorzitter Clemens Schellens zal waarschijnlijk uiterlijk november 2013 beschikbaar zijn en zal worden ingewerkt. Hij wordt verwacht in de vergadering voor een toelichting.

Het bestuur is om moverende reden teruggekomen op het eerdere voornemen Jan den Ouden aan de ALV voor te stellen als bestuurslid.

Vragen, opmerkingen, suggesties en bestuurskandidaten graag vooraf indienen bij secretaris@CompUsers.nl.

Bestuur CompUsers

Uitslag leden-enquête

Marco Steen

Afgelopen december en januari hebben wij een enquête gehouden om onze activiteiten te kunnen verbeteren. In de vorige SoftwareBus heb ik iets geschreven over het maken van de enquête. Inmiddels zijn de resultaten bekend en kan ik de eerste beelden van wat er is ingevuld met u delen. Ook zijn de prijzen verlost onder de leden die de enquête hebben ingevuld.

Marco Steen (li) en de gelukkige winnaar van de tablet, de heer Schreuel.

Om te beginnen met het laatste: Bij loting zouden een Samsung Galaxy Note 10.1 tablet, tien USB-sticks van 32 Gb en per 25 responses van CompUsers-leden een pakket van vier discs van de serie 2013 worden toegekend. Een kleine 1400 keer is de enquête ingevuld. Een deel van de respondenten was geen lid van CompUsers, en mocht daarom niet meedingen voor de prijzen. Daarnaast heeft een aantal respondenten geen naam of lidnummer opgegeven en een enkeling heeft de enquête meer dan eenmaal ingevuld. Per saldo hebben we de prijzen verlost onder 962 van de deelnemende leden. De trekking vond plaats op zaterdag 23 februari onder het toezien van de voorzitter, vice-voorzitter en de redactie van de SoftwareBus. De USB-sticks en de disks zijn naar de winnaars opgestuurd. De tablet heb ik persoonlijk aan de winnaar, de heer Schreuel, overhandigd. Zoals op de foto te zien is, is hij er heel blij mee.

Beeld voor de komende jaren

Door deze enquête hebben we een beter beeld van onze leden gekregen. Samen met de vele tips die gegeven zijn, gaan we dit beeld meenemen bij onze plannen voor de komende jaren. Tijdens de algemene ledenvergadering op 20 april wordt daar verder op ingegaan. Op dit moment wil ik me beperken tot een algemeen beeld. De enquête is ingevuld door 962 leden, dat is ongeveer 8% van ons ledenbestand. Dit is een behoorlijke respons, die ons veel informatie oplevert. Uiteraard betekent dit ook dat ruim 90% de enquête niet heeft ingevuld. Hierdoor kunnen geen absolute uitspraken gedaan worden over al onze leden. In de enquête hebben we niets gevraagd over de eMailings maar het bleek dat, telkens als er in de eMailing aandacht aan werd besteed, er een piek ontstond in het aantal ingevulde enquêtes. Hieruit blijkt dat de eMailings goed gelezen worden.

Onze leden

Zoals verwacht bestaat ons ledenbestand voor het grootste gedeelte uit mannen, met een gemiddelde leeftijd van 65 jaar. De spreiding is overigens wel groot. Het jongste lid dat de enquête heeft ingevuld is 30 jaar, het oudste 89. Bij een dergelijke gemiddelde leeftijd ligt het voor de hand dat een groot deel inmiddels gepensioneerd is. Wat opvalt is, dat een groot gedeelte relatief hoog is opgeleid. Bijna 70% geeft aan een hbo- of universitaire opleiding te hebben gevolgd. Hoewel er een flink aantal mensen bij zit met een ICT-achtergrond, is dat toch een minderheid. Onze leden zijn werkzaam of werkzaam geweest in allerlei functies, waarbij computers lang niet altijd tot het standaard gereedschap behoorden. Het gebruik van computers is dan ook vaak verbonden aan hobby's, naast de algemene mogelijkheden als internet, e-mail en bankzaken. Onze leden gebruiken verschillende besturingssystemen, waarbij de verscheidene versies van Windows in de meerderheid zijn, maar ook Apple, Linux en vooral Android worden veel genoemd. Binnen de Windows-familie valt op dat Windows XP nog populair is, terwijl Windows 8 inmiddels al bijna evenveel gebruikers heeft als Vista.

Ondersteuning

Onze leden geven aan dat ze hun computer of computers goed beheersen, maar het grootste gedeelte geeft aan toch wel eens behoefte te hebben aan ondersteuning. Ze vinden hun informatie vaak door het zelf uit te zoeken of op forums op internet. Familie en kennissen volgen op afstand. Waarschijnlijk zijn onze leden eerder zelf de vraagbaak voor familie en kennissen dan andersom. Ook onze CompUfairs of bijeenkomsten van andere computerverenigingen zijn een minder belangrijke bron van informatie. Toch heeft bijna de helft van de respondenten wel eens een CompUfair bezocht. De belangrijkste redenen voor een bezoek aan de CompUfair waren de lezingen en demonstraties, gevolgd door antwoord op vragen.

Bijna iedereen kent de SoftwareBus, waarbij 80% aangeeft dat de inhoud aansluit bij zijn/haar wensen.

Kennisniveau

Uit de enquête komt het CompUsers-lid naar voren als iemand die zijn computer goed beheerst en over het algemeen in staat is om zelfstandig informatie te vergaren. Daarnaast is hij actief en nieuwsgierig en wil graag over een breed scala aan onderwerpen geïnformeerd worden. Daar ligt dan ook voor de vereniging een uitdaging: het aantal onderwerpen dat in de enquête worden genoemd, zoals tips voor platforms, CompUfairs en de SoftwareBus, of als onderwerp waarover informatie gezocht wordt, is groot. We kunnen niet alles oppakken en moeten dus keuzes maken. Ondanks alle vrijwilligers die actief zijn in onze vereniging beschikken we niet voor alle onderwerpen over de kennis om alles eenvoudig op te pakken. Tegelijkertijd blijkt dat onze leden die kennis vaak wel hebben, en we willen daar graag gebruik van maken om onze activiteiten op een hoger plan te brengen.

Info over Apple-producten

Een voorbeeld is Apple. Er is behoefte aan meer aandacht voor Apple-producten, maar wij weten er nog te weinig van om daar informatie over te geven. Uit de enquête blijkt dat er genoeg leden zijn die ons daarbij kunnen ondersteunen. Dat hoeven (nog) geen experts te zijn want het onderzoeken en uitzoeken is ook een deel de hobby. Door de kennis van een groep mensen bij elkaar te brengen, blijkt vaak dat ze elkaar aanvullen. Gezamenlijk kunnen we dan snel iets neerzetten. Dit geldt uiteraard ook voor veel andere onderwerpen. Iedereen die ons naar aanleiding van de enquête wil helpen om de activiteiten van de vereniging te verbeteren of uit te breiden nodigen we uit om op 20 april naar De Bilt te komen, dan kunnen we daarover verder praten.

● Wie of wat is CompUsers? ●

Jan den Ouden

Een blik vooruit, een discussiebijdrage

Op 20 april 2013 vindt in De Bilt de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de vereniging CompUsers plaats. Afgezien van het formeel regelen van allerlei praktische zaken, is dit altijd hét traditionele moment om als bestuur + leden stil te staan bij vragen als:

- Wie zijn we?
- Wat hebben we het afgelopen jaar gedaan?
- Hoe denken we het komend jaar (jaren) op de bij de leden levende behoeften in te kunnen spelen?

In dit artikel wil ik (op persoonlijke titel) een voorzet geven voor een discussie over een aantal vragen en ontwikkelingen.

Wie zijn we?

Het antwoord op de vraag wie we zijn werd vorig jaar tijdens de Kaderdag nog eens kort en bondig geformuleerd: Een organisatie (vereniging) van serieuze niet-professionele computergebruikers, die leden in verenigingsverband ondersteuning biedt bij het gebruik van computers in de persoonlijke sfeer en nieuwe ontwikkelingen op dit gebied onderzoekt, met als doel om de opgedane kennis en ervaringen aan de andere leden ter beschikking te stellen.

Wie zijn onze leden?

Ook hierop bestaat een helder antwoord, dankzij de onlangs door onze penningmeester Marco Steen gehouden enquête. Elders in dit blad doet hij uitgebreid verslag hiervan, zodat op deze plaats volstaan kan worden met een 'kort door de bocht' samenvatting: Onze leden zijn voornamelijk mannelijke, goed opgeleide, 50-plus, gebruikers, die meerdere computers bezitten en daarop (volgens henzelf) behoorlijk gecompliceerde activiteiten verrichten en van CompUsers vooral informatieve ondersteuning verwachten.

50-plus-profiel dominant

Hieruit blijkt dat we allesbehalve een dwarsdoorsnede van de Nederlandse samenleving vertegenwoordigen, niet wat betreft de samenstelling van het ledenbestand en evenmin voor het gebruik van computers.

Een open vraag is of dat bezwaarlijk is en of je als vereniging daarin veel keuzes hebt. In ieder geval is er sprake van een hoog 'kip of ei'-gehalte, want een vereniging is in essentie niet veel meer dan een weerspiegeling van de behoeften van de leden. Wanneer de vertaling van die behoeften - in de vorm van voor en door de leden georganiseerde activiteiten - te veel afwijkt van hetgeen diezelfde leden verwachten, zullen die (terecht) 'waar voor hun geld willen' en op een gegeven moment op een democratische manier 'met hun voeten stemmen' door massaal weg te blijven en hun lidmaatschap op te zeggen. Een bakker die geen brood verkoopt gaat snel failliet en bij een vereniging is dat niet veel anders.

Een bestuur heeft hierin maar weinig speelruimte, omdat andere activiteiten een andere samenstelling van het ledenbestand vereisen.

Natuurlijk zou je een voorschot op een gewijzigd (jonger) ledenbestand kunnen nemen. Maar dan loop je tegen het probleem aan dat de jonge generatie op een heel andere manier met computers omgaat en daarin ook een ander gedragspatroon vertoont. Waardoor het zeker niet iets is wat even snel door een paar 'grijskoppen' georganiseerd zou kunnen worden en evenmin achteloos met andere activiteiten gemengd kan worden. Een typisch voorbeeld waren de hallen met jongerenactiviteiten tijdens de HCC-dagen van een paar jaar geleden, waar maar weinig 30-plussers te vinden waren (en trouwens ook andersom). Of met andere woorden: je bent dan iets aan het organiseren voor niet-leden, waarvan twijfelachtig is of die dat zullen waarderen. Laat staan ooit lid zullen worden.

Positief identificatie-kenmerk

Een geheel andere benadering van dit gegeven is, wat de bezwaren tegen een dergelijk uitgesproken 50-plusprofiel zouden kunnen zijn en in hoeverre je dit niet beter als een positief identificatie-kenmerk zou kunnen gebruiken.

Zo in de trant van:

'we zijn geen spelletjesclub voor pubers, maar een vereniging van ervaren computergebruikers, waar u als wat oudere op een voor u plezierige manier terecht kunt voor informatie over computergebruik'.

Toegegeven, niet hemelbestormend. Maar een dergelijke benadering sluit zowel aan op de behoeften van de leden, als op die van de 50-plusgroep binnen de Nederlandse samenleving. Een groepering, die binnen enkele jaren de helft van de Nederlandse bevolking zal omvatten. Zodat je daarmee in ieder geval aansluit op een maatschappelijk breed aanwezige doelgroep.

Zo'n benadering verschilt in wezen niet van die van een biljartclub, in de zin dat je maar in een beperkt spectrum van behoeften voorziet en probeert daarin zo goed mogelijk te zijn.

Het sluit bovendien een uitgroei naar een breder profiel niet uit. Integendeel, want maar weinigen zullen bestrijden dat het een goede zaak zou zijn wanneer ook wat minder ervaren computergebruikers zich bij onze vereniging zouden thuisvoelen en ook het aantal dames zou best wel omhoog mogen.

Verder blijven de 50-minners uiteraard (net als nu) van harte welkom en we zullen zeker niet aan hen vragen om hun haar grijs te verven. Ook voor hen zullen, wanneer de vraag zich voordoet, specifiek op hen gerichte activiteiten georganiseerd blijven worden.

Maar dat neemt niet weg, dat op dit moment binnen het ledenbestand het 50-plusprofiel dominant is, dat daar de sterkste behoeften liggen en dat bij een afkalvend ledenbestand daar voor de korte termijn de meeste winst qua aanwas van leden valt te behalen.

Hoe spelen we daar op in?

Voor de korte termijn biedt een dergelijk profiel uitstekende mogelijkheden voor het uitbouwen en versterken van reeds aanwezige activiteiten, die goed aansluiten bij al bestaande behoeften. Bij degenen die de enquête invulden bestond - wat CompUsers betreft - weinig behoefte aan typische verenigingsactiviteiten (elkaar ontmoeten, gezelligheid). Mogelijk ook omdat hierin al door de HCC op lokaal niveau wordt voorzien. Eveneens relatief laag scoorden zgn. 'koopjesmarkten'. Dit sluit aan op een landelijke trend, waarin snuffelmarkten op computergebied vrijwel zijn verdwenen en zijn overgenomen door het internet.

Daarentegen bleek uit de enquête een uitgesproken behoefte aan adequate informatie omtrent specifieke behoeften van de leden op computergebied. Daarbij werden een aantal door CompUsers in de afgelopen jaren ontwikkelde 'kroonjuwelen' hooglijk gewaardeerd, met name:

- de SoftwareBus
- de CompUfairs
- de lezingen, workshops en webinars
- de Platforms.

Ondanks deze uitgesproken waardering kon echter tevens worden geconstateerd, dat deze 'kroonjuwelen' maar in beperkte mate op de behoeften van de leden aansloten.

Zo bleek bijvoorbeeld een duidelijke behoefte aan informatie en ondersteuning op het gebied van Office-pakketten, het maken en onderhouden van websites en het digitaliseren van muziek, waarbij wij wat het eerste betreft letterlijk niets te bieden hebben, voor het tweede nauwelijks iets en voor het derde een (overigens heel actief) eenmans-platform.

Met andere woorden: de vormgeving en kwaliteit van de deze activiteiten wordt gewaardeerd, maar de aard van het aanbod schiet te kort. Dit lijkt me een belangrijk gegeven bij de opzet van nieuwe activiteiten in de komende jaren.

Website

Niet genoemd werden de website van de vereniging. Terecht, want de ontwikkeling daarvan staan al enkele jaren op een laag pitje. Niet zozeer in technische zin, want het afgelopen jaar hebben daar door een enthousiast nieuw (technisch) webteam diverse

materiële vernieuwingen plaatsgevonden, zoals het in gebruik nemen van een nieuwe server.

Daarentegen is, wat de bestuurlijke aansturing van de ict-organisatie als geheel betreft, bij de presentatie naar de leden en het vullen van de website met voor hen interessante inhoud, sprake van een al enige jaren durende stilstand. In zijn algemeenheid kan worden geconstateerd dat bij het bestuur daarentrent ook geen concrete visie bestaat en dat de website niet of nauwelijks functioneert als communicatiemiddel van, naar en door de leden, en dat deze functie is overgenomen door de eMailings via de HCC-server.

Uitgangspunten aanpak

Zowel wat betreft de uitbouw van nieuwe activiteiten, zoals de communicatie van/naar de leden, liggen duidelijke aanknopingspunten voor verbeteringen en hoeven we zeker niet alles opnieuw uit te vinden.

Gedacht kan worden aan een webredactie die - net als de redactie van de SoftwareBus - vanuit een zelfstandige verantwoordelijkheid in de behoefte van leden aan informatie voorziet. Daarvoor heb je geen geschoolde ict-ers nodig, omdat het gebruikte Content-ManagementSysteem (CMS) Drupal uitgaat van een strikte scheiding tussen 'techniek' en 'inhoud' en iedereen hiermee na enkele uren inwerken aan de slag kan.

Daarbij houdt het bestuur natuurlijk haar eigen toegang tot de rubriek 'Verenigingsnieuws', maar overigens dient zij afstand te houden van zo'n redactie. Iets soortgelijks geldt voor nieuwe activiteiten die aansluiten op duidelijk aanwezige behoeften. Ook hier kun je zelf het wiel gaan uitvinden, of proberen aansluiting te vinden op reeds bestaande initiatieven, zoals de Libre-Office-groep en de SeniorenAcademie.

Wie gaan dit doen?

Waar we van af moeten, is de idee dat het bestuur altijd alles moet doen. Een bestuur is er om te besturen, initiatieven te nemen, zonnig bij te sturen en te ondersteunen, maar dient de betrokken vrijwilligers waar mogelijk de ruimte te geven hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Iedere organisatie bestaat uit twee soorten leden - actieve en passieve - waarbij de passieve leden het geld bin-

nen brengen en in ruil daarvoor gebruik kunnen maken van de kennis en ervaring van de actieve leden.

De actieve leden kunnen weer onderverdeeld worden in drie categorieën: de denkers, de doeners en de praters. De 'denkers' zijn degenen die zo'n abstract begrip als 'informatie-behoefte' kunnen vertalen in concrete vraagstellingen. Dat is een typische taak van het bestuur en de coördinatoren. De 'doeners' zijn degenen die aan die vraagstellingen handen en voeten geven in de vorm van praktische activiteiten. Dat is een typische taak voor de Platforms.

Waarna de 'praters' de resultaten daarvan naar de leden kunnen communiceren (inclusief website, SoftwareBus, CompUfairs, etc.) en ook kunnen bijdragen aan de terugkoppeling (bijgestelde behoeften) naar de 'denkers' en de 'doeners'.

Wanneer dit goed werkt, heb je een zichzelf instandhoudend systeem, waarin het bestuur beleidsinitiatieven neemt, die uitgewerkt worden door de 'techneuten' en vervolgens naar de leden worden uitgedragen. Die vervolgens reageren, enz.

Een systeem waarin de rol van het bestuur vooral die van 'denktank' is, het bedenken en organisatorisch aansturen van nieuwe invullingen van activiteiten en de verantwoordelijkheid voor de concrete uitvoering zoveel mogelijk bij de direct-betrokkenen (de Platforms) ligt.

Een dergelijke aanpak is zeker niet hemelbestormend, maar dat hoeft ook niet. We hoeven geen man op de maan te zetten. Uiteindelijk praten we over een heel simpele organisatie met een paar uiterst eenvoudige doelstellingen: hoe ga ik met computers om en wat kan ik daarbij van anderen leren.

En als we dat goed doen, blijven we een bloeiende vereniging waar iedereen graag komt.

Jan den Ouden

● CompUfairs 2013 ●

René Suiker

Terugblik

Op 3 februari jl. vond de eerste CompUfair van 2013 plaats. Aangekondigd in uw Lijfblad, op onze website www.compusers.nl en uiteraard in de diverse eMailings van onze voorzitter.

Topje van de ijsberg

Zoals al eens eerder beschreven, gaat aan zo'n dag een enorme voorbereiding vooraf, waarbij tal van onze vrijwilligers zich al vele uren inspannen om onze leden een genoeglijke dag te bezorgen. De dag zelf is zeg maar het topje van de ijsberg, de feitelijke inspanning vindt grotendeels onder water/achter de schermen plaats.

En hoe goed je het ook voorbereidt, er zijn altijd onverwachte gebeurtenissen, waardoor er op de dag zelf toch weer geïmproviseerd moet worden. Gelukkig is onze Christ van Hezik hier een expert in, dus ook dit keer konden we weer terugkijken naar een bijzonder geslaagde zaterdag.

Bomvolle zalen

Het lezingenprogramma zat vol, bomvol. Zo vol zelfs, dat een lezing die ik zou geven over Social Media, er niet meer in paste. Maar we hadden dus genoeg over. Uit de enquête (meer daarover elders in dit nummer) is gebleken, dat u vooral in de lezingen en workshops geïnteresseerd bent, dus daar ga ik even dieper op in. Een beetje plagen met wat u eventueel gemist heeft, misschien dat dit sommige lezers over de drempel brengt en hen toch doet besluiten de volgende keer ook naar De Bilt te rijden. Want, u begrijpt het al,

ook dit event vond weer plaats op onze vertrouwde locatie H.F. Witte te De Bilt. Wessel Sijl hield een gloedvol betoog over Fine Art Printing, artistieke foto's afdrucken in zwart/wit. Hans van Kempen ging dieper in op Power Director, een applicatie op het gebied van digitale video. Johan Swenker hield een lezing over Digitale TV en ten slotte ging Jan den Ouden uitgebreid in op het maken van ePubs, publicaties die geschikt zijn voor je eReader. Het hoeft geen nader betoog dat de lezingen goed bezocht werden en dat de bezoekers de lezingen goed waardeerden. De workshops zijn ook altijd goed bezet. Hiervoor is trouwens aanmelding nodig, want tijdens de workshops gaat u zelf aan het werk. Daarvoor stellen we laptops ter beschikking, maar het aantal is beperkt en er kunnen niet meer dan twee personen met één laptop aan de slag. Om aan de grote belangstelling te voldoen, organiseren we de workshops tegenwoordig steeds dubbel, zodat toch iedereen een keer mee kan doen. Deze keer gingen we in de workshops onder leiding van John van der Laak in op Whatsapp, u weet wel, die applicatie die KPN de zenuwen op het Lijf jaagt, of in elk geval de winst onder druk zet. Hij kan ook onder Windows gebruikt worden, maar dat vergt enige zelfwerkzaamheid. John gaf hierbij de nodige begeleiding. Roel Schuil ten slotte organiseerde en begeleidde de workshop rondom VirtualDub, een stuk gereedschap voor het bewerken van video's.

Rommelmarkt

Toch was er meer te doen dan alleen lezingen en workshops. De zaal was goed gevuld met onze platforms en een

aantal gastgroeperingen en daarnaast is er tijdens de eerste CompUfair van het jaar altijd de rommelmarkt. Nou ja, rommel, overbodige computerspullen. Hier zijn de HCC-dagen indertijd groot mee geworden en ook bij onze bijeenkomsten is er altijd belangstelling om te kijken of er nog iets unieks te scoren valt. En vaak is dat het geval. En met de testbank onder onze gasten kunt u zich haast geen buil meer vallen. Verder is er onze onvolprezen Informatiebalie, niet alleen om u de weg te wijzen, maar ook voor allerlei vragen rondom CompUsers en met de verkoop van al onze DigiDiscs. En, last but not least, de redactie van de SoftwareBus is ook in levende lijve aanwezig. Soms optredend als vraagbaak, maar ook met demonstraties van Scribus, het open source DTP-pakket waarmee de SoftwareBus wordt opgemaakt. U begrijpt het al, als u er niet geweest bent, heeft u wat gemist. En het parkeren is nog gratis ook, evenals de toegang voor onze leden en hun introducés. Maar, zoals elders in dit nummer te lezen is, u krijgt een herkansing en wel op 20 april a.s. Uiteraard zit dan het pakket weer iets anders in elkaar, maar op hoofdlijnen bouwen we toch voort op de vertrouwde formule. Maar mocht u om wat voor reden dan ook niet in staat zijn om onze bijeenkomsten te bezoeken, we slagen er steeds beter in om in elk geval onze lezingen ook via internet thuis beschikbaar te stellen. Lees de eMailings er maar eens op na.

Vooruitblik naar 20 april

Zoals al elders in deze editie aangegeven staat er ook nu weer een CompUfair op de rol. Even voor de volledigheid: het evenement vindt plaats op onze vertrouwde locatie: H.F. Witte Centrum te De Bilt. Op onze website www.CompUsers.nl vindt u de exacte adresgegevens en daar kunt u eventueel ook de route bekijken (of zien hoe u er per openbaar vervoer kunt komen). De toegang voor onze leden en hun introducés is gratis, zoals bij ons gebruikelijk, evenals het parkeren ter plaatse. U kunt op zaterdag 20 april a.s. terecht van 10:00 tot 16:00 uur. Daarna is de bar nog even open, maar moeten wij de zalen ontruimen. Deze dag vindt onze Algemene Ledenvergadering plaats en wel van 12:30 - 13:45 in de Colenberghzaal 2. Elders in dit nummer vindt u meer details over deze vergadering. Dit artikel gaat over wat u nog meer kunt verwachten van

deze dag. Dat is weer veel en we gaan er dan ook van uit, dat we weer een programma bieden waarin al onze leden in principe iets van hun gading kunnen vinden. Door middel van de enquête heeft u ons laten weten vooral voor de lezingen naar de CompUfair te komen. Welnu, we hebben weer een aantrekkelijk pakket voor u in elkaar gezet:

Van-tot	Colenberghzaal 2	Interessegroep	Omschrijving
10.00 - 11.30	ALV	Postzegel-ig	
12.00 - 13.30	ALV	CompUsers-ig	
14.00 - 14.30	ALV	Modelbaan-automatisering-ig	
14.30 - 16.00	lezing	Modelbaan-automatisering-ig	
Tijdstip	Over de Veghtzaal	Spreker lezing	Groepering
10.00 - 10.45	Social media	René Suiker	PIF WebOntwerp
11.00 - 11.45	Verrassing	Verrassing	DigiVideo
12.00 - 13.45	Verrassing	Verrassing	Modelbaan-automatisering
14.00 - 14.45	Computer & veiligheid	Rein de Jong	Veiligheid
Tijdstip	Jagtkamer	Spreker Workshop	
10.00 - 10.45	Dropbox/cloud	Frans Dijkhoff	CompUsers
11.00 - 11.45		Frans Dijkhoff	CompUsers
14.00 - 14.45	Titel komt nog	Verrassing	DigiVideo
15.00 - 15.45		Verrassing	DigiVideo

Zoals gebruikelijk vind u de laatste stand van zaken bij de lezingen ook deze keer weer op onze website. We zijn in elk geval blij dat we weer een vol programma kunnen bieden. Sociale media staan volop in de belangstelling en het Platform WebOntwerp bestaat dus nog steeds, zie ook elders in dit nummer. Ook is er een lezing van de gastgroepering Modelbaanautomatisering. Platform DigiFoto heeft ook ongetwijfeld iets interessants te melden, en Rein de Jong heeft zeer zeker een goede naam in ons lezingencircuit. Al met al dus een dag om naar uit te kijken. Als u niet de hele dag vast zit bij deze lezingen, of als u gewoon ook wat zelfwerkzaamheid wilt, dan bieden wij ook deze keer weer een tweetal workshops aan. Zoals gebruikelijk houden we de workshops twee keer, zodat zo veel mogelijk mensen van de gelegenheid gebruik kunnen maken. Terwijl u bij de lezingen zo naar binnen kunt stappen, dient u zich voor de workshop in te schrijven. Dat kan vooraf, via onze eShop, maar het kan ook ter plaatse bij de info-balie. Via beide kanalen wordt de helft van de beschikbare plaatsen verdeeld. Vooraf inschrijven heeft dus zin, maar mocht dat niet lukken, dan is er ook nog een kans op de dag zelf. De workshops duren telkens drie kwartier. In die tijd gaat u onder begeleiding zelf aan de slag, met twee personen op één laptop. Een uitstekende manier om met de materie vertrouwd te raken. Frans Dijkhoff laat u over zijn workshop het volgende weten: Aan online-opslag-

mogelijkheden is geen gebrek. Het nieuwe online-project van enkele Amerikanen gaat echter nog een stapje verder. Voortaan kunt u uw gegevens tot 2 GB synchroniseren via een web-tussenstapje tussen verschillende computers, ongeacht het besturingssysteem. Dropbox is intelligent, heeft een uitstekend geheugen, is heel gebruiksvriendelijk en geheel gratis!

In de workshop 'Opslag in de Cloud' begeleidt Frans u bij het doorgronden van de werking en gaan we met twee laptops de synchronisatie laten werken. Uiteraard heeft Frans mij nog veel meer verteld, maar u moet het zelf maar ervaren.

Algemene Ledenvergadering

Zoals gezegd, in de Colenberghzaal vindt onze ALV plaats. Daaraan voorafgaand (vanaf 10:00 uur) houdt daar de Postzegel-interessegroep ook haar ALV en na ons (vanaf 14:00 uur) doet ook de ModelbaanAutomatisering-interessegroep dat. En vanaf 14:30 uur verzorgt deze laatste ook nog een lezing rondom hun thema in deze grote zaal. En alsof dit alles nog niet genoeg is, is de grote zaal ook weer volop gevuld. Hier laten traditioneel onze Platforms hun kunnen en kunsten zien en u kunt terecht met al uw vragen. Ook zal de redactie van de SoftwareBus weer vertegenwoordigd zijn. Wilt u eens een praatje maken met onze redacteurs, of u misschien wel aansluiten bij de redactie, kom gerust eens praten. Wilt u een artikel schrijven, maar weet u niet hoe te beginnen, ook hier is hulp voor beschikbaar. Enfin, u bent welkom. Verder is er onze Info- en verkoopbalie. Hier kunt u terecht voor al onze discs en ook kunt u er een abonnement op de SoftwareBus afsluiten. Verder worden hier de inschrijvingen voor de workshops verzorgd en kunt u er terecht voor informatie over de vereniging in

het algemeen en over wat u waar kunt verwachten. De laatste stand van zaken m.b.t. het lezingen- en workshopprogramma vindt u daar ook. Alle Platforms vinden het leuk om met u in gesprek te gaan over hun specifieke hobby, uw vragen te beantwoorden of u meer algemeen advies te maken op dit deelgebied. Het Platform Android demonstreert vele opzienbarende mogelijkheden, het Platform DigiVideo is weer springlevend en toont u 3D-demonstraties. Het Platform DigiFoto laat de resultaten zien van het vrije fotograferen bij het uitstapje in Arnhem. Het Platform Muziek toont u hoe u muziek van analoog omzet naar mp3, verreweg de meest populaire vorm van het moment. Het Platform Windows gaat in op het beveiligen van uw huise en het Platform WebOntwerp laat u zien hoe u een website kunt maken. Het Platform Netwerk en Telefonie gaat in op VOIP en gratis bellen. En verder hebben we nog een aantal gastgroeperingen in ons midden. Zo kunt u bij problemen met computers of randapparatuur terecht bij de mensen van hcc!Testbank. De mannen van hcc!Modelbaanautomatisering-ig (mooi woord voor WordFeud) tonen u hun demonstratiebanen en gaan graag in op de onderliggende techniek. Een kilometer draad ben je zo kwijt als je er aan begint, maar het is wel een mooie hobby. De hcc!Postzegel-ig laat zien hoe je je zegels kunt catalogiseren. De hcc!Genealogie toont stambomen, en hcc!Basic, ten slotte, laat u zien hoe u kunt programmeren in Basic. Al met al een vol programma en zeker de moeite van het bezoeken waard. We zien u heel graag, dus tot 20 april aanstaande!

Lezing HCC!modelbaanautomatisering

Om een modelbaan met een computer te besturen is naast een flinke dosis hardware ook software onontbeerlijk. Het programma 'Koploper' is nog steeds erg populair onder de modelspoorders. Dit, ondanks het feit dat de maker van het programma, Paul Haagsma, heeft aangekondigd het programma niet verder te ontwikkelen. Het programma heeft zoveel mogelijkheden en instellingen dat de beginnende gebruiker al snel het spoor bijster raakt, letterlijk. Chris Burger heeft daarom alweer een flink aantal jaren geleden een handleiding samengesteld om het programma ook voor de beginnende gebruiker toegankelijk te maken. In 2012 is de laatste, of moeten we zeggen de nieuwste versie, van Koploper uitgebracht. Aan de hand van deze laatste versie zal Chris Burger ingaan op de elektronische onderdelen die nodig zijn om een modelbaan digitaal aan te sturen en hoe je het programma moet instellen om de treinen automatisch te laten rijden.

● 1000 foto's, en nu? ●

Arda Gerkens

directeur/bestuurder HCC

HCC! in de buurt

Sinds de digitale fotografie zijn intrede heeft gedaan, kun je vrijwel onbepaald plaatjes schieten. Van je (klein)kinderen, vakantie, city-trip, nieuwe woning, alles wordt vastgelegd in grote aantallen. Waar vroeger tien foto's voldoende leken, hebben we nu na een verjaardag wel 100 foto's op de memory-card staan. Gewoon omdat het kan. Ook moest je vroeger rekening houden met de maximale ruimte in een fotoalbum, maar ook dat is niet meer van deze tijd. Je computer heeft gemiddeld ruimte voor ruim 200.000 foto's, dat zijn nogal wat verjaardagen en vakanties. Tijd om ze op de computer te zetten heb ik nog wel, maar tijd om ze te bewerken? Dus wat gebeurt er in mijn geval? Al die foto's staan in een mapje, ergens op m'n computer en ik als ik een foto zoek, dan weet ik niet waar ik hem kan vinden. Wat kunnen we hieraan doen? Bij HCC hebben we een Picasa-presentatie ontwikkeld om je te helpen je foto's te organiseren, bewerken en delen. Niet alleen handig, maar ook erg leuk! Want hoe kun je je foto's op een leuke manier met je familie en vrienden delen? Maak bijvoorbeeld een cadeau-CD of deel je foto's via een digitaal fotoalbum of social media.

Maar je foto's plaatsen op social media, daar is de laatste tijd nogal wat over te doen geweest. Zo zouden Facebook en Instagram het recht op je foto's claimen en deze kunnen gebruiken voor advertenties. Dat lijkt me toch niet zo fijn, ineens m'n profielfoto als reclamemateriaal. Ik was benieuwd of het wel echt zo werkte en heb daarom bij Charlotte Meindersma (jurist voor de creatieve sector) geïnformeerd over het hoe precies zat. Zij heeft hier een interessant en verduidelijkend artikel over geschreven dat je kunt lezen op www.hcc.nl/auteursrecht.

Help HCC het milieu te sparen en meld je simpel aan voor de digitale nota

Ik kijk met plezier uit naar ons komende thema Digitale fotografie, ik hoop jullie ook! Voor alle informatie over de Picasa presentaties kijk op: www.hcc.nl/fotografie. Ook worden er weer fotostadswandelingen georganiseerd in verschillende steden in Nederland, daar kun je binnenkort meer over lezen op de website. Nieuw dit jaar zijn workshops portretfotografie en de natuurfotografiewandelingen. Deze laatste wil ik zelf graag doen en dan zorg ik dat ik dit keer mijn foto's wel meteen goed organiseer!

Arda Gerkens
directeur/bestuurder HCC

● Reisfotografie ●

Jos van den Berge

Tegen de tijd dat je dit leest is voor de vroege vogels onder de fotografen het reisseizoen al weer begonnen. Voor de meeste andere fotografen duurt het ook niet zo lang meer voor dat het reisseizoen weer begint. Hoogste tijd om eens stil te staan bij tips voor Reisfotografie.

Wat verstaan we onder reisfotografie en waar begint het?

Met reisfotografie bedoelen we het combineren van reizen en fotograferen, zowel onderweg als op je bestemming. Maar waar begint de reis? Voor de een kan dat dichtbij zijn (eigen stad of streek), voor een ander net zo goed het andere einde van de wereld.

Niet elke vakantiefoto is echter een reisfoto. Een reisfoto laat iets zien over een andere omgeving (bijvoorbeeld een landschap of een imposant gebouw) of een andere cultuur (bijvoorbeeld klederdracht, een festival of een bij ons uitgestorven ambacht) of een ontmoeting met de plaatselijke bevolking. Kortom, het gaat om het vastleggen van een beeld dat indruk op de fotograaf heeft gemaakt. Op een reisfoto kunnen best je partner en/of kinderen voorkomen, maar alleen om het beeld te versterken. Dus niet als exclusief onderwerp (bijvoorbeeld op het strand of op een terras).

Voor velen is een (vakantie)reis hét moment om veel foto's te maken. Voor jezelf zijn de foto's uiteraard een herinnering. Maar hoe zorg je er nu voor dat je foto's ook voor anderen interessant zijn? Door het onderwerp zo te fotograferen, dat zij die geen herinnering aan het beeld hebben, er toch door geboeid worden. Het onderwerp moet zó op de foto komen, dat het op een natuurlijke wijze de aandacht trekt en dat er geen storende elementen te zien zijn die de aandacht van het onderwerp afleiden.

Welke apparatuur heb je nodig voor reisfotografie?

Je kunt met elke camera goede reisfoto's maken. Maar elk type camera heeft zijn eigen mogelijkheden en beperkingen, zowel wat betreft kwaliteit als flexibiliteit.

Spiegelreflex- of systeemcamera.

Het meest veelzijdig is een camera met verwisselbare lenzen, zowel qua uitrusting als qua instelmogelijkheden. Je sjuwt echter een behoorlijk gewicht mee en je loopt de kans, dat op cruciale momenten net de verkeerde lens op de camera zit. Die nadelen kun je enigszins ondervangen door (alleen) een zogenaamde reiszoomlens mee te nemen, met een brandpuntsafstand van circa 18 tot 200 à 250 mm (kleinbeeld). Dan mis je wel een echt groothoekobjectief en vaak ook een macrostand. Als je dat geen bezwaar vindt, is een reiszoom een goed compromis.

Superzoom- of compactcamera.

Dit type camera heeft een niet-verwisselbaar objectief. Superzoomcamera's lijken op een kleine spiegelreflexcamera en hebben een indrukwekkend zoombereik, van 15x tot soms 30x. Bij 'gewone' compactcamera's is het zoombereik een stuk kleiner. De (iets) mindere kwaliteit ten opzichte van een spiegelreflex- of systeemcamera zit 'm deels in het objectief (hoe groter het zoombereik hoe groter het kwaliteitscompromis). Voor alle (super)zoom- en compactcamera's geldt verder, dat de sensor vele malen kleiner is dan die van een spiegelreflex,

terwijl het aantal pixels vaak niet navenant lager is. De hogere pixeldichtheid op de sensor vergroot de kans op storende ruis op de foto's en dat is ook een nadeel. Het voordeel ten opzichte van spiegelreflexcamera's is het geringe gewicht en de dito omvang. Bovendien kun je - met een compacte(re) camera - minder opvallend fotograferen. Een camera met een klein zoombereik past met een beetje geluk in je binnenzak. Nog een voordeel van veel superzoom- en compactcamera's is, dat ze een macrostand hebben.

Vorbereiding thuis

Wil je qua fotografie het meeste uit een reis halen, dan zul je je vooraf op twee onderwerpen moeten voorbereiden:

Camera en toebehoren.

Ken de mogelijkheden van je camera goed, lees dus de gebruiksaanwijzing goed door (en neem 'm mee voor noodgevallen). Verklein de kans dat je een belangrijk moment niet op de foto kunt zetten. Zorg daarom voor een volle accu of dito batterijen (en voor extra accu of batterijen als je veel foto's in korte tijd maakt) en vergeet de oplader niet. Zorg ook voor voldoende geheugenkaartjes; ze zijn niet duur meer tegenwoordig.

Bestemming.

Verdiep je in de omgeving en plaatsen die je (vermoedelijk) bezoekt. Dan ben je goed voorbereid op interessante onderwerpen die je tegen kunt komen en laat je je zo min mogelijk verrassen. Lukt voorbereiding vooraf niet, dan kun je proberen dit ter plaatse goed te maken, maar dat gaat dan wel van de meestal schaarse tijd ter plekke af. Bereid je je helemaal niet voor, dan is het zeker niet onmogelijk om mooie foto's maken, maar dat is dan meer een kwestie van toeval.

Wat fotografeer je en hoe?

Je fotografeert uiteraard wat je zelf interessant vindt. Dat kan van alles zijn: mensen, landschappen, gebouwen, enz. Hoe je fotografeert is ook een persoonlijke keuze: bijvoorbeeld details of juist een totaal beeld, of vanuit een bepaald standpunt om een zeker perspectief te bereiken.

Waar moet je tijdens je reis op letten?

Of je je thuis nu wel of niet goed hebt voorbereid, probeer als het even kan (als je ergens wat langer verblijft) de omgeving te verkennen. Let bijvoorbeeld op lichtinval, schaduw en verkeersdrukte. Als je het al niet thuis gedaan hebt, probeer dan na te gaan op welk tijdstip van de dag je het beste welke locaties kunt bezoeken. Voor toeristische attracties kun je het beste vroeg op staan of aan het einde van de dag gaan. Veel toeristen zijn namelijk niet van die vroege vogels, met topdrukte midden op de dag tot gevolg. Als het rustiger is (of zelfs stil), is de kans groter dat je voldoende tijd hebt om een mooie foto te schieten zonder dat je beeld vergeven

is van (andere) toeristen. Fotografeer verder bij voorkeur niet rond het middaguur, omdat dan het zonlicht eigenlijk te hard is. Dit leidt niet alleen tot (te) harde contrasten, maar ook regelmatig tot een groter contrastbereik dan de camerasensor aan kan. Dat geeft schaduwen of hoge lichten zonder enig herkenbaar detail. Dit kan niet in een fotobewerkingsprogramma worden gecorrigeerd. Neem in elk geval de tijd om je onderwerp goed op de foto te krijgen: je kunt achteraf met bewerkingssoftware niet alles corrigeren en bovendien kan correctie leiden tot zichtbaar kwaliteitsverlies. Voorkomen is beter dan genezen.

Mensen fotograferen? Vraag toestemming!

Wil je mensen fotograferen, vraag dan bij voorkeur om toestemming. Probeer eerst in contact te komen met je 'object', al is het maar met handen en voeten, en toon belangstelling voor wat iemand aan het doen is. Dat helpt gegarandeerd. In sommige landen is fotograferen van mensen geen enkel probleem (vooral in Azië), al vraagt men soms een (kleine) vergoeding. In andere landen willen autochtonen zelfs tegen betaling niet op de foto; vooral in moslimgebieden (fotograferen van vrouwen) en in sommige Zuid-Amerikaanse landen. Je kunt dan zelfs achtervolgd worden door boze 'locals' als je ongevraagd mensen fotografeert.

Nuttige hulpmiddelen

Er bestaan talloze hulpmiddelen, waarvan het nut afhangt van het soort foto's dat je maakt of de omstandigheden waaronder. Een statief kan goed van pas komen voor een groepsfoto of om bewegingsonscherpte te voorkomen, bijvoorbeeld bij zwak licht. In het laatste geval kan een (losse) flitser soms ook uitkomst bieden. Alleen leent niet elk onderwerp zich ervoor om geflitst te worden. Maak voor jezelf de afweging of extra ruimte en gewicht van de hulpmiddelen opwegen tegen het gebruik dat je ervan maakt.

Verdere tips

Maak eens extra opnamen. Vergroot in moeilijke omstandigheden (bijv. een bewegend onderwerp) de kans op een goede foto en druk nog een keer extra af of experimenteer eens met verschillende standpunten. Je krijgt vaak géén tweede kans om het over te doen.

Juiste belichting. Heeft je camera onderwerpstanden (sport, landschap, portret, enz.) gebruik die dan. De belichting wordt dan zoveel mogelijk afgestemd op de op-

Foto 1

name-omstandigheden. Zijn er grote lichte of donkere vlakken in beeld? Dan kan de automatische belichting in de war raken. Probeer, als het kan, iets langer (bijv. zon) of iets korter (bijv. schaduw) te belichten. Bij automatische belichting kun je proberen het beeld in te stellen op schaduw- of juist op zonpartijen.

Stevige hand

Houd de camera stil, om bewogen beelden te voorkomen. Zorg er voor, dat de horizon recht op de foto komt. Wil je juist een dramatische foto, dan kun je uiteraard alles scheef zetten, maar doe het dan ook goed.

Compositie

Het onderwerp en/of de horizon in het midden levert vaak niet zo'n spannende foto op. Een goed hulpmiddel is de zogenaamde 'regel van derden': ver-

deel het zoekerbeeld in negen denkbeeldige rechthoeken en zorg ervoor dat (het belangrijkste deel van) het onderwerp op 1/3^e van de randen van de foto komt (zie foto 1).

Less is more.

Probeer het onderwerp vrij groot op de foto te krijgen en houdt details die voor afleiding kunnen zorgen buiten beeld. Doe dus een paar stappen naar voren of zoom in. Dit geldt natuurlijk niet als het de bedoeling is om veel te laten zien, bijvoorbeeld een weids landschap.

Expressie met details.

Maak ook eens een foto van een detail (gevelversiering, deurknop, sieraad, handen, enz.). (zie foto 2).

Toon de maat. Wil je met je foto laten zien hoe groot het onderwerp is (bijv. een gebouw of een boom), zorg er dan

Foto 2

voor dat je iets herkenbaars (bijv. een auto of een persoon) meefotografeert (zie foto 3).

Perspectief.

Maak ook eens een foto vanuit een ander perspectief: van boven naar beneden (vogelperspectief) of zak eens door je knieën (kikvorsperspectief). Dat levert vaak bijzondere foto's op.

Lijnen trekken.

Maak gebruik van 'lijnen' in het beeld, die naar de horizon toe naar elkaar toelopen (convergeren). Dat verleent diepte aan de foto. Staat er niets op de voorgrond, zorg er dan voor dat er iets of iemand op de voorgrond wordt meefotografeerd. Dat geeft ook diepte aan de foto en maakt hem spannender (zie foto 4).

Let op achtergrond.

Zet je een persoon op de foto, probeer dan te zorgen voor een rustige achtergrond.

Tot slot

Ondanks alle zorg en toewijding kan nabewerking wenselijk zijn. Een niet helemaal ideale foto kan worden aangepast: belichting en/of contrast, aansnijden of retoucheren (storende elementen weghalen). Je kunt hiervoor gebruikmaken van programma's als Paintshop Pro of Photoshop Elements (beide betaald) of The Gimp (gratis te downloaden). Met Picasa (van Google) of Irfanview (beide gratis) zijn ook aanpassingen mogelijk; de correctiemogelijkheden zijn wel beperkter dan die van eerstgenoemde programma's.

Foto 3

Foto 4

● Het statief ●

De tijdloze dukdalf van de fotografie

Wessel Sijl

In dit artikel behandel ik een nuttig fotografisch hulpmiddel dat zo oud is als de fotografie zelf: het statief. Want ondank de digitale revolutie en tal van slimme vondsten om langs elektronische weg bewegingsonscherpte in een foto te elimineren, heeft het statief niets aan waarde ingeboet. Integendeel zelfs: met dank aan de technologische ontwikkelingen is het statief meegegaan in de vaart der volkeren, en zijn er talloze interessante uitvoeringen te verkrijgen. Er zijn statieven voor zowel fotografie- als voor video doeleinden. In dit artikel beperk ik me tot statieven voor fotografie.

Een statief heeft als vanouds het doel om een camera zo stil mogelijk te houden en om daarmee een foto te maken met zo min mogelijk bewegingsonscherpte. Bij lange sluitertijden ligt al snel het risico van bewegingsonscherpte op de loer. Afhankelijk van de lens die op de camera zit is het zaak om een minimale sluitertijd te kiezen waarmee nog uit de hand kan worden gefotografeerd om resultaten zonder bewegingsonscherpte te krijgen. Er bestaat hiervoor een ezelsbruggetje: kies een sluitertijd waarvan het getal overeenkomt met het getal van de brandpuntafstand van de lens. Bijvoorbeeld: bij 50 mm is dat dus 1/50 seconde, of bij 200 mm moet het 1/200 seconde zijn. Dit stamt al uit de tijd van de analoge fotografie, maar heeft nog niets aan waarde ingeboet. Met de huidige beeldstabilisatietechnieken in de camera kan dat iets worden opgerekt, met 1 à 2 sluitertijden stops langere sluitertijd, maar is zaak om proefondervindelijk vast te stellen hoe ver je kunt gaan. De een heeft nu eenmaal een stabielere hand dan de volgende.

Wanneer een statief gebruiken

Een statief kan in heel veel situaties nuttig worden ingezet. Hieronder een greep van de meest voorkomende situaties:

Landschapsfotografie. Bij landschapsfotografie behoort een statief veelal tot de standaarduitrusting van de fotograaf. Bijvoorbeeld om te kunnen fotograferen met een hoge diafragma waarde. Veel landschapsfotografen gaan voor safe om bewegingsonscherpte te voorkomen. Daarnaast is het fotograferen bij zonsopgang en zonsondergang geliefd; dat be-

tekt in de meest gevallen een lange sluitertijd en is het sowieso verstandig om een statief te gebruiken.

Wildlife fotografie. Fotografen die deze tak van sport beoefenen, fotograferen veelal vanaf grote afstand zonder dieren te hoeven storen. Daarbij wordt in de regel gebruik gemaakt van lange teleobjectieven, en juist bij zulke objectieven is voor een trillingvrij gebruik een stevig statief onontbeerlijk. Ook het soms forse gewicht van objectieven is een niet te onderschatten reden om een statief te gebruiken. Lange teleobjectieven beschikken vaak over een speciale statiefaansluiting.

Avond- en nachtfotografie. Dit spreekt eigenlijk vanzelf. Bij zulk laag licht krijg je te maken met behoorlijk lange sluitertijden, waarmee simpelweg niet of nauwelijks uit de hand kan worden gefotografeerd, moderne beeldstabilisatietechnieken ten spijt. Een solide statief is dan onmisbaar. Bij avond- en nachtfotografie is er nog een goede reden voor gebruik van een statief, nl dat de lichtgevoeligheid van de camera laag kan worden gehouden ter voorkoming van ruis.

Macrofotografie. Macrofotografie leidt, net als bij teleobjectieven, al snel tot bewegingsonscherpte. Ook dan is een statief een waardevol hulpmiddel. Een hoge diafragma waarde is belangrijk bij macrofotografie, voor de benodigde scherptediepte, en dat heeft weer een langere sluitertijd als gevolg. Ook dan ontkom je meestal niet aan een statief.

Bij zo'n opname is een statief onontbeerlijk

Studiofotografie. In de fotostudio behoort een statief tot de standaarduitrusting. Behalve de reeds genoemde redenen om een statief te gebruiken, heeft dit bij modellenfotografie het voordeel dat de fotograaf meer (oog)contact met het model kan houden, zonder verstopt te hoeven blijven achter de camera.

Stillevenns. Het gebruik van een statief heeft bij het fotograferen van stillevenns het voordeel van het nauwkeurig bepalen van een compositie. Denk daarbij niet alleen aan artistieke stillevenns, maar bijvoorbeeld ook aan een voorwerp dat je netjes wil vastleggen voor verkoop via internet.

HDR fotografie. Dit is een tak van sport waarbij het statief zich (weer) in een verhoogde belangstelling mag verheugen. Bij High Dynamic Range of Tone Mapping wordt een aantal foto's met verschillende belichtingen gemaakt. Lees: met

hetzelfde diafragma (heel belangrijk) en verschillende sluitertijden. Beweging tussen de gemaakte opnamen is uit den boze, en dan bewijst het statief goede diensten. Zelfs bij HDR fotografie waarbij in de camera de opnamen automatisch tot één beeld worden gemerged, is het statief belangrijk; er kan - bij snellere sluitertijden - wel uit de hand worden gefotografeerd, maar desondanks is het resultaat van HDR en tone mapping bij gebruik van een statief opmerkelijk beter - ook bij snelle sluitertijden.

Soorten statieven

Het statief kent vele vormen. Denk alleen al aan studio's, waar de meest bijzonder uitvoeringen (b.v. hangend aan het plafond of aan de muur) worden aangetroffen. Ik beperk me tot de bekende driepoot statieven. Ofschoon ik er verder niet te diep op in ga, meld ik volledigheidshalve toch ook nog even de eenpootstatieven (ook wel monopods genoemd). Zo'n statief is uiteraard minder stabiel en je moet hem blijven vasthouden, maar je bent wat flexibeler en kunt een net niets hogere diafragma waarde of langere sluitertijd gebruiken dan wanneer je uit de hand zou fotograferen. Je ziet deze statieven veel bij sportfotografie, b.v. langs de lijn van het voetbalveld. Ook op plekken waar niet genoeg ruimte is voor een uitgeklapt driepoot statief.

Materialen

De meest gebruikte materialen voor (met name de poten van de) driepootstatieven zijn: staal, aluminium, carbon fiber, basalt en hout. Elk materiaal heeft zijn voor- en nadelen. Staal is sterk en stabiel, maar zwaar. Aluminium is licht maar niet altijd stabiel bij lichte uitvoeringen. Carbonfiber en basalt zijn sterk, stabiel en licht, maar fors geprijsd. Hout is ondanks de klassieke aanpak stabiel en vangt trillingen goed op, maar is volumineus. In feite heb ik het hier met name over het materiaal van de poten. Een modern statief is vaak een mix van diverse materialen, waarbij ook kunststoffen een steeds grotere rol spelen.

Uitvoering en gebruik

Het ideale statief bestaat niet. Iedere fotograaf stelt zijn eigen eisen, mede op basis van het beoogde gebruik. Waar bijvoorbeeld een goedkoop aluminium statief voor wildlife fotografie wordt afgedaan als slecht, kan deze voor tabletop fotografie binnenshuis prima geschikt zijn. En vaak moet een compromis worden gezocht. Ikzelf mag graag in de bergen fotograferen, tot op hoogten waar de ijle lucht bij wijze van spreken van elke ons een kilogram maakt. Ofschoon ik graag een zwaar statief zou willen gebruiken bij zulke landschappen, moest ik kritisch kijken naar gewicht en pakvolume. Uiteindelijk heb ik een werkbaar compromis gevonden in een reisstatief van MeFoto.

Functioneel reisstatief van MeFoto

Hieronder een aantal criteria voor aanschaf en gebruik van een statief:

Draaggewicht. Een statief is in beginsel stabiel op basis van het eigen gewicht en van de daarop te plaatsen camera (en objectief). Wees niet te zuinig of kritisch met het eigen gewicht van het statief; zwaarder is beter. Het is aan te raden om de eigen camera, bij voorkeur in combinatie met een zwaar objectief, te plaatsen op de beoogde camera, en stel vast hoe stabiel de combinatie is.

Werkhoogte. Bij veel gebruik van een statief komt ook een stuk ergonomie om de hoek kijken. Een kort statief kan bij intensief gebruik leiden tot rugklachten door het voortdurend gebogen staan. Voor het fotografische resultaat is dat minder belangrijk. Maar wat is wijsheid? Een laag maar stevig statief is voor het fotografische resultaat belangrijker dan een hoog maar te licht statief. Zoek dus een verstandig compromis tussen ergonomie en het fotoresultaat. Voor het vaststellen van de beste hoogte is het beter om de middenzuil niet te nadrukkelijk in de overweging te betrekken; een uitgetrokken middenzuil maakt het geheel meestal wat minder stabiel.

Poten. De poten van het statief zijn in de meeste gevallen opgebouwd uit drie of vijf delen die in- en uitgeschoven kunnen worden. Het vastzetten van de delen gaat met klemmen: klemmen die je kunt los- of vastklikken, of die je moet los- en vastdraaien. Dat laatste werkt iets trager, maar is in de regel wat degelijker, en het risico dat per ongeluk een klem wordt open gestoten (wat mij een keer is overkomen - camera kapot) is kleiner. Let ook op de onderzijde van de poten. Veelal is sprake van rubberen voetjes voor gebruik op een gladde vloer (vooral binnenshuis), of van scherpe punten voor buiten gebruik, of - het handigst - een combinatie van beide.

Rubberen voetjes of stalen pinnen?

Robuustheid. Het statief moet in alle omstandigheden zijn mannetje staan: in slecht weer, in vrieskou, in het zand, in zilde omstandigheden aan de kust, op ruwe ondergrond, enz. Kom je veel in ruwe omstandigheden, bespaar dan niet op kwaliteit en accepteer een wat hoger gewicht. En kijk ook naar de kwaliteit van de (al of niet uitstekende) kunststof delen; dat moet in overeenstemming zijn met de rest van het statief. Een kunststof klemmetje bijvoorbeeld mag niet te snel aan materiaalmoedheid leiden, of makkelijk kunnen afbreken.

Statiefkop. De statiefkop is het beweegbare deel aan de bovenzijde van een statief waarop de camera wordt bevestigd. Goedkopere statieven worden vaak inclusief een statiefkop geleverd (soms zelfs zonder de mogelijkheid deze los te kunnen schroeven), terwijl bij de duurdere statieven deze apart moeten worden aangeschaft. Dit uiteraard om de keuze af te stemmen op het beoogde gebruik. Het klassieke model is de zogenaamde panoramakop. Deze

koppen zijn relatief voordelig en robuust. In beginsel zij die vooral geschikt voor video, maar ook bij fotografie kunnen ze prima worden ingezet. Bij - het woord zegt het al - panoramafotografie bewijzen ze goede diensten (uitsluitend draaien, waarbij de andere bewegingsrichtingen ongemoeid blijven).

Een andere populaire statiefkop is het balhoofd - een soort kogelgewricht. Deze wordt vooral gebruikt bij fotografie. Bij deze kop kan de gewenste stand, ongeacht de richting, snel en in één handeling worden ingesteld. Afhankelijk van het te dragen gewicht zijn er uiteenlopende maten. Het nadeel van balhoofden is dat ze wat gevoeliger zijn voor zand, water en vuil, als ook de prijs (duurder dan een panoramakop).

Balhoofd

Welke kop ook wordt gekozen: het mag niet onlogisch zwaar of volumineus zijn ten opzichte van het statief.

Snelkoppeling. Heel handig is als de kop is voorzien van een snelkoppeling, waarmee de camera snel op het statief bevestigd en weer verwijderd kan worden. Aan de camera wordt dan een snelkoppelingplaat bevestigd. Helaas hanteert de meeste merken hun eigen maten snelkoppelingen en -platen, maar sommige merken zijn uitwisselbaar. Wellicht handig om ook daarop te letten.

Snelkoppelingplaat

Tips voor gebruik

Plaatsing van het statief. Het is verstandig om één van de poten van het statief in de richting van het onderwerp te zetten. Bij een groot objectief is de kans dat het statief omvalt hierdoor wat kleiner, en je kunt tussen de twee andere poten van het statief staan voor het instellen van de camera en het bepalen van de compositie.

Stabiliteit. Ten behoeve van de stabiliteit moet het gebruik van de middenzuil worden beperkt. Trek de middenzuil alleen uit in de gevallen waarin het niet anders kan.

Voor de poten geldt feitelijk hetzelfde; hoe minder ver de poten zijn uitgeschoven, des te stabiel is het statief. De dikste delen zijn het stabielst; indien de hoogte beperkt kan blijven kunnen de onderste, dunste poten het beste ingeschoven blijven. Veel statieven hebben een haak aan de onderzijde van de middenzuil. Dit is bedoeld om hieraan iets zwaars, bijvoorbeeld de fototas, te hangen. Dit verhoogt de stabiliteit aanzienlijk.

Zorg er voor dat de middenzuil loodrecht staat. In dat geval is het gewicht van de camera gelijkmatig over de poten verdeeld. Als hulpmiddel kan een waterpas dienen. Veel statieven beschikken over een ingebouwde waterpas. Let op: ook veel camera's beschikken tegenwoordig over ingebouwde (elektronische) waterpassen en kunstmatige horizonnen. Dat is heel nuttig, bijvoorbeeld bij het fotograferen van landschappen en architectuur, maar gebruik van die opties garandeert nog niet dat de middenzuil van het statief loodrecht staat. Daarom stel ik meestal eerst het statief in met behulp van een in het statief ingebouwde waterpas, en daarna gebruik ik de genoemde opties van de camera (voor zover dat nog nodig is).

Zware objectieven. Indien met grote objectieven wordt gewerkt, zullen die in de regel over een eigen statiefaansluiting beschikken. Maak hiervan gebruik; hiermee wordt het gewicht mooi verdeeld.

Beeldstabilisatie. Veel moderne camera's en/of lenzen beschikken over beeldstabilisatie. Is dat het geval, schakel die bij gebruik van een statief uit. Als de camera niet beweegt, heeft de stabilisator toch soms de neiging om zijn werk te doen. Deze techniek is er feitelijk niet op ingesteld dat er helemaal geen beweging is, en juist daardoor kunnen er onbedoelde, en dus foute 'correcties' ontstaan.

De draadontspanner. Zelfs bij gebruik van een statief blijft er een risico van bewegingsonscherpte wanneer je de ontspanking van de camera indrukt. Gebruik daarom bij voorkeur een draadontspanner (tegenwoordig vaak elektronisch en toememend ook draadloos) om elke beweging uit te sluiten. Een alternatieve oplossing is om de zelfontspanner van de camera gebruiken, maar dit is eigenlijk alleen een werkbaar alternatief bij statische onderwerpen (b.v. table-top fotografie).

Opgeklapte spiegel. Bij zeer lange sluitertijden, waarbij de minste trilling funest is, is het een overweging om bij een spiegelreflexcamera de spiegel van tevoren op te klappen (indien de camera over zo'n optie beschikt).

Op locatie. Let er op dat op sommige locaties (bijvoorbeeld musea) niet met een statief mag worden gefotografeerd. En let er op dat er geen doorgangen worden geblokkeerd, en dat de veiligheid van jezelf of van anderen niet in het geding komt.

Tot zover deze uiteenzetting over de Grande Dame in de fotografie. Indien je nog geen statief hebt en je overweegt om er een aan te schaffen en -vooral- te gaan gebruiken, hoop ik dat deze tips van nut zijn. Raadpleeg ook eens de websites van de bekende producenten. Om er een paar te noemen: Manfrotto, Benro, Gitzo, Slik, Velbon, Hama, MeFoto, Vanguard, Cullmann, Bilora.

● Veiligheid, who cares? ●

Ernst Roelofs

Zorgen over veiligheid is van alle dagen, en gebonden aan plaats en tijd, zowel qua beleving als feitelijke veiligheid. Voor schorpioenen of buffels hoef je in Nederland niet snel bang te zijn. Hier zijn het onder andere auto(bestuurders), slordige systeembeheerders en hackers. Uit media-publicaties en over eigen waarnemingen.

Waarom kun je op sommige plekken op deze wereld rustig je boodschappen een hele dag aan je scooter later hangen (die geen slot heeft), terwijl op de middelbare school een vergeten penne-netui van mijn zoon al na enkel uren van eigenaar verandert? Heeft welvaart hier iets mee te maken, of de toenevende tweedeling tussen arm en rijk, of is het een mentaliteitskwestie?

'Alleen slecht nieuws is nieuws'

Ondanks het graaien in data door overheden en overheidsinstanties met al maar toenemende bevoegdheden, lijkt het er maar niet echt veiliger op te worden, al kan dat natuurlijk deels perceptie zijn, want 'alleen slecht nieuws is nieuws'. Automatisch boetes uitdelen door bestanden te koppelen is voor de overheid natuurlijk gemakkelijk verdiend geld, maar maakt de samenleving niet per se veiliger.

ICT kan onze beste vriend zijn, maar net zo gemakkelijk onze ergste nachtmerrie worden. Het is natuurlijk superhandig als via de cloud ongevraagd je nieuwe mobiele telefoon gesynchroniseerd wordt met je adresboek en andere gegevens zodat je dat niet zelf hoeft te doen, als je al weet hoe dat moet ;>)).

Identiteitsdiefstal

Kwaadwillenden wordt het aan de andere kant wel erg gemakkelijk om een schat aan informatie te vergaren voor b.v. persoonsdiefstal als ze je eenmaal je loginnaam en wachtwoord ontfoetseld hebben. Bijvoorbeeld door te 'sniffen' (netwerkverkeer afluisteren) bij onbeveiligde Wi-Fi-hotspots. Zodra een hacker daar binnen is, kan deze zich steeds verder ingraven. Het romantische beeld van de hacker die dat alleen doet om de veiligheid te testen, is al lang niet meer van deze tijd, al bestaan ze nog steeds. Steeds vaker zit er geldelijk gewin achter en werken spammers en hackers meer en meer samen; alleen of voor criminele organisaties. Gelukkig zijn onze lezers nog enigszins bedreven, maar veel mensen weten nog

amper wat de techniek voor hun doet. Als het netwerk op het werk 'platgaat' merk je weer hoe afhankelijk we van ICT zijn geworden.

Veiliger zonder internetverbinding?

Zonder mogelijkheid e-mails te ontvangen en te versturen wordt het steeds moeilijker om met de buitenwereld te communiceren. Het wordt daardoor steeds lastiger om je omwille van veiligheid en vrijheid van de digitale wereld af te sluiten. Met name ouderen, die 'niets met computers hebben' en zich te oud vinden om zich erin te verdiepen, ondervinden dat steeds vaker. Zij merken dat ze bij steeds minder informatie kunnen en dat steeds meer instanties alleen nog via het internet en per e-mail bereikbaar zijn. Wie geen internetverbinding heeft, lijkt relatief veilig. Ook hier is, weliswaar kleiner, de kans gehackt te worden. Dat komt omdat de zwakste schakel bepalend is. De zwakste schakel is niet per se de burger met een eenvoudig te raden wachtwoord. Het kan net zo gemakkelijk de slecht beveiligde website van een webwinkel of (semi-) overheidsinstantie zijn.

Perikelen met wachtwoorden

Uit Tweakers: '2012: de digitale wereld blijft onveilig, door Joost Schellevis, maandag 31 december 2012.

Verander uw wachtwoord regelmatig, let erop waarop u klikt, en vooral: gebruik een virusscanner. Dat is in de basis wat internetters wordt aangeraaden om onheil als virussen en phishing te voorkomen. Maar wat in 2012 nog meer dan in voorgaande jaren duidelijk is geworden: dat helpt slechts ten dele. Je kunt je wachtwoord nog zo vaak wijzigen, als een database met inloggegevens wordt gestolen en ook nog eens slecht beveiligd blijkt te zijn, dan heb je niets aan je goede gedrag.

Of neem het niet-klikken op verdachte links. De gedachte is dat je daarmee voorkomt dat malware zich via gaten in niet bijgewerkte of ongepatchte soft-

ware op je systeem nestelt. Nog los van het feit dat je niet altijd kunt inschatten wat er achter een link schuilgaat, blijkt dat advies compleet nutteloos wanneer populaire websites of advertentienetwerken worden gehackt om malware te serveren.'

Kritische systemen slecht beveiligd

Dat de beveiliging van kritische systemen als kerncentrales soms te wensen overlaat, was op zaterdag 19 januari op BBC News te lezen: 'US warns over key computer systems.' De strekking van het verhaal is dat veel kritische systemen online bereikbaar zijn en hun beveiliging te vaak te wensen overlaat. Dat is wereldwijd het geval, wat vergaande consequenties kan hebben. Als een hacker een kerncentrale in 'verwegistan' al dan niet voor de lol in de problemen laat komen, kan dat ook voor ons gevolgen hebben. Zo had de ramp met de kernreactor in Chernobyl consequenties tot in Schotland; toch niet direct om de hoek!

Manipulatie van gegevens

Een ander veiligheidsprobleem vormen al dan niet door overheden verplichte achterdeurtjes, backdoors in hard- en software. In de Duitse blad Chip (12-2012) was de vrees te lezen voor Chinese spionage via backdoors in (Huawei) routers, maar de VS doet dat al jaren via Echelon, opgezet om te beschermen tegen terroristische aanvallen maar (ook) gebruikt voor bedrijfsspionage ten gunste van Amerikaanse bedrijven. Ook kunnen overheden opdracht geven om ongewenste informatie in buitenlandse kranten te monitoren of aan te passen. Gelukkig hebben wij in Nederland het CBP, College Bescherming Persoonsgegevens, dat als waakhond optreedt en probeert te voorkomen dat bedrijven en overheidsinstanties al te gretig data over ons verzamelen. Ook zij kunnen echter niet altijd voorkomen dat gegevens, buiten afspraken om, op creatieve wijze gecombineerd worden. Zo worden in Groningen op het NS-station met (infrarood)camera's en gegevens van mobiele telefoons mensenstromen

gemonitord. Echter, wie of wat verhindert dat iemand de gegevens combineert en zo b.v. nagaat wie er hebben in- en uitgecheckt? Want door combinatie van de gegevens kunnen ze gedeanonimiseerd worden en daarmee herleidbaar naar personen, zoals de jongeman die fraudeert met z'n OV-chipkaart.

Ondoordachtheid en sociale media

Een uitwas die minder met nationale veiligheid en meer met persoonlijke integriteit te maken heeft, is cyberpesten. Cyberpesten kan, mede dankzij de onzichtbaarheid, tot veel persoonlijk leed leiden. Via (sociale) media verspreide (onjuiste) berichtgeving kan tot wanhoop, isolement en in sommige gevallen een zelfgekozen dood leiden. Probleem is dat het allemaal zo gemakkelijk kan en er, zeker door jongeren, niet altijd goed nagedacht wordt. Wie ziek thuis is, en op Facebook vertelt hoe geweldig het stappen afgelopen nacht was, vertelt twee waarheden. Zo ook kan die gewaagde foto van je vriendin er vijf jaar later voor zorgen dat zij die gewenste baan niet krijgt.

Daarnaast kunnen op de computer beeld, geluid en berichten gemakkelijk bewerkt worden, waardoor er een andere 'werkelijkheid' ontstaat. Leuk, zolang er door een goede vriend(in) of de overheid geen werkelijkheidswaarde aan wordt toegekend. Als via een gehackt Facebook-, Twitter- of e-mailaccount in jouw naam allerlei nare berichten de wereld in worden geslingerd die jou in een kwaad daglicht stellen kan dat op z'n minst verwarrend uitpakken; immers, wat moeten ze nu geloven? Op het internet bestaat alleen levenslang en daaraan voorbij. Daarom biedt sinds enige tijd het Netwerk Notarissen de social media-executeur aan: die sluit bij overlijden je accounts, omdat die anders nog jaren actief kunnen blijven.

Identiteitsfraude

Identiteitsfraude heeft volgens Hans Leijtens, luitenant-generaal van de Koninklijke Marechaussee, meer impact dan een overval (Volkskrant). Criminelen hebben het volgens hem steeds vaker op onze identiteit gemunt, met als gevolg een materiële schade die jaarlijks oploopt tot in de miljarden. Een identiteitsdiefstal duurt volgens Leijtens de rest van je leven, omdat dat als zodanig geregistreerd staat. Ook in de Volkskrant was te lezen dat van een kwart miljoen Twitteraars de accountgegevens gestolen waren; eerder was dat al het geval bij LinkedIn. In de VPRO gids (nr. 6, 2013) is ter introductie van de tv-serie Bellicher (Cel), die identiteitsfraude als onderwerp heeft, te lezen hoe het in het echt kan

uitpakken. Wired redacteur Mat Honan was 'binnen een uur zijn gehele identiteit kwijt'; zelfs de babyfoto's van z'n dochter werden door de digitale vandanen gewist.

Gestolen e-mails

Omdat door de toenemende complexiteit je tegenwoordig ook voor de meest onbenullige websites wachtwoorden moet opgeven, wordt het steeds lastiger om al die wachtwoorden te onthouden. 'Gelukkig' zijn er de behulpzame helpdesks of anders is er software om wachtwoorden te achterhalen; niet altijd voor de rechtmatige eigenaren, zoals hieronder is te lezen in een bericht, overgenomen uit Tweakers Nieuws. Soms is inbreken, eerder dan echt hacken, een kwestie van social engineering en het de juiste personen zand in de ogen strooien, om zo cruciale informatie los te krijgen:

'Amerikaan die inbrak op e-mail Scarlett Johansson krijgt tien jaar cel. Door Arnoud Wokke, dinsdag 18 december 2012 11:59, views: 20.163

Een man die inbrak in de mailaccounts van onder meer actrice Scarlett Johansson en zangeres Christina Aguilera, heeft een celstraf gekregen van tien jaar. De 36-jarige Amerikaan had ingebroken bij in totaal meer dan vijftig 'celebrities'.

De 36-jarige man brak in op de e-mailaccounts via de 'Wachtwoord vergeten'-dienst van de mailprovider, waarna hij, door beveiligingsvragen juist te beantwoorden, toegang kreeg tot de e-mails. Vervolgens liet hij alle inkomende e-mails naar zichzelf doorsturen, waardoor de 'celebrity's' ook nadat ze weer toegang kregen tot hun e-mailaccount in de gaten werden gehouden. Op die manier kon de 36-jarige man uit de Amerikaanse staat Florida

zich toegang verschaffen tot onder meer financiële informatie, filmscripten en privéfoto's. Daaronder waren naaktfoto's van actrice Scarlett Johansson, die hij vervolgens aanbood aan media.'

Handhaaf een 'gezonde achterdocht'

Kortom, je kunt, ook als je voorzichtig bent, het slachtoffer worden als anderen slordig met jouw gegevens omgaan. Wat ook niet helpt is een overheid die, omwille van de eigen controledwang, steeds meer gegevens verzamelt en recent zelfs overwoog de weigering om de decryptiesleutel van persoonlijke bestanden aan justitie te geven, strafbaar te stellen (NRC). Lastig als je op je computer beveiligde bestanden hebt staan waarvan je al lang het wachtwoord vergeten bent.

En wees niet 'hebberig'

Wat je zelf kunt doen is regelmatig je wachtwoorden veranderen en met gezonde achterdocht alles uit de digitale wereld te benaderen gelijk de 'echte' wereld. Je hebt geen cruise gewonnen zonder ergens aan te hebben meegegaan, banken hebben jouw wachtwoorden en hoeven die niet op te vragen, en miljonairs in Afrika hebben jou echt niet nodig om hun miljoenen veilig te stellen.

Gebruik een virusscanner en overweeg het monitoren van uitgaand verkeer zoals Little Snitch voor de Mac. Zo'n programma laat goed zien met welke servers er allemaal contact wordt opgenomen.

Wachtwoordensystematiek

Lastige wachtwoorden kun je zelf maken door een systeem te bedenken. Bijvoorbeeld door klinkers weg te laten en te combineren met letters uit namen van partner, kinderen danwel huisdieren op een bepaalde manier die alleen voor jou betekenisvol en gemakkelijk te raden zijn. Voor onzin-sites kun je gemakkelijk te onthouden wachtwoorden met een vaste combinatie gebruiken waarin je b.v. de naam van de aanbieder verwerkt met een letter of getal. Voor meer kritische systemen als de bank kun je op die moeilijk te raden combinaties terugvallen.

Enkele links:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/ECHOLON>
<http://www.cbweb.nl/Pages/home.aspx>
<http://tweakers.net/reviews/2836/2012-de-digitale-wereld-blijft-onveilig.html>
<http://www.obdev.at/products/littlesnitch/index.html>

GigaHits 2013-2

Henk van Andel

Ook deze keer weer zo'n 500 nieuwe programma's over een breed scala.

Android

In de rubriek Android vind je bijvoorbeeld de app BEETmobile Hotspot, waarmee je heel eenvoudig je internetverbinding met anderen kunt delen. Voor Windows staat dit programma in Netwerken/Draadloos -Wi-Fi. Het bijzondere aan de BEETmobile Hotspot App zijn de veiligheidsaspecten.

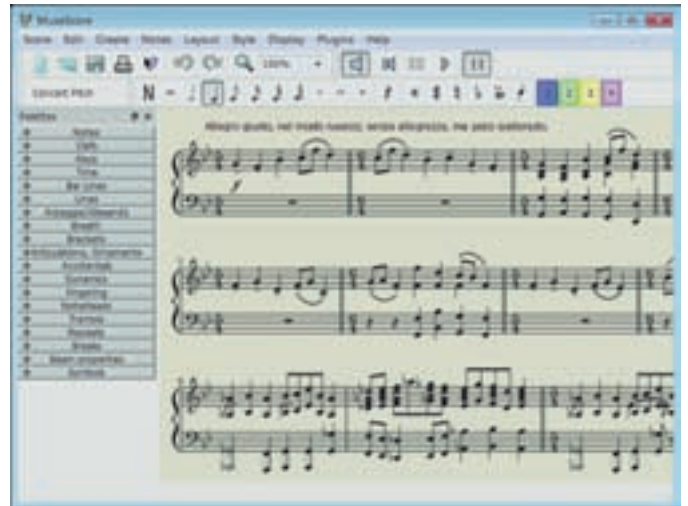

Met Mobarobo kun je smartphone of tablet op een gemakkelijke manier vanaf je Windows-pc of laptop beheren. Zie Android/PC Progs. Als goed alternatief staat MyPhone-Explorer op deze GigaHits.

Muziek

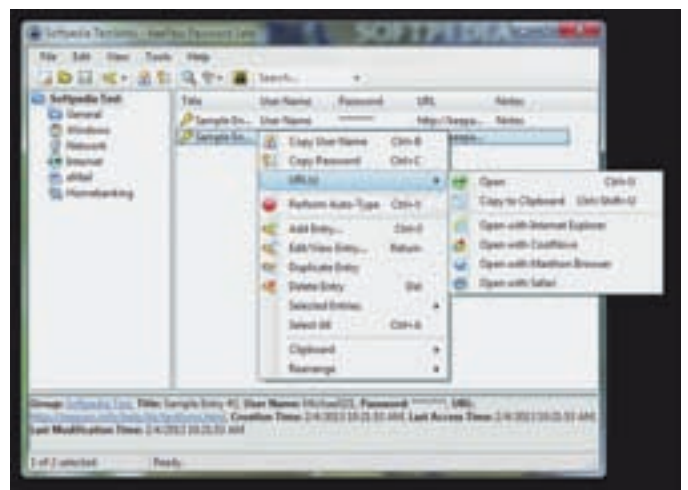
In de rubriek Audio vinden de componisten onder ons deze keer vast wat van hun gading.

En de liefhebbers van 'beeldende kunsten' kunnen deze keer hun hart ophalen met 3D modeling en Animatie. Heel bijzonder is bijvoorbeeld Synfig Studio, dat voor zowel Windows als Linux aangeboden wordt.

Veiligheid

Zoals gebruikelijk bevat ook deze GigaHits een belangrijk aantal programma's in de rubriek Beveiliging. Hier vind je weer programma's om bestanden en gegevens te versleutelen. En ook een groot aantal die te maken hebben met wachtwoorden: het maken van veilige wachtwoorden, het veilig opslaan van wachtwoorden, maar ook het achterhalen van (vergeten) wachtwoorden. Die laatste groep is uiteraard niet bedoeld om er misbruik van te maken. Maar we willen wel graag laten zien hoe betrekkelijk de veiligheid van wachtwoorden feitelijk is.

Als je het over veiligheid hebt, dan denk je vaak aan internet. Terecht, daar vinden de grootste bedreigingen plaats. Kijk dus ook in de rubriek Internet naar programma's op het gebied van veiligheid. Bijvoorbeeld de omgang met cookies, anoniem surfen en dergelijke.

Go to Media gallery

Log out

SSD - De ultieme snelheidsboost voor je pc

Computers - Geïntegreerd

 Share Shortcuts

Opbouw van een SSD

- Geheugenchips (NAND)
 - SLC, Single Level Cell = 1 bit
 - MLC, Multi Level Cell = 2 bits
 - TLC, Three Level Cell = 3 bits
- Controller (met en zonder compressie techniek)
- Behuizing in 2,5 inch formaat, standaard 9,5 mm dik, 7 mm voor Ultrabooks
- Standaard SATA connector

Matterhorn

Er staat natuurlijk nog veel meer op de GigaHits. Dat kunnen we niet allemaal hier beschrijven. Daarom nu nog even over iets wat niet op de GigaHits staat: Matterhorn.

Daarover staat een artikel in de SoftwareBus. En natuurlijk zouden we het ook graag op de GigaHits zetten, zodat je er zelf ook wat mee kunt.

Maar helaas, dat zou niet eenvoudig zijn. Het moet namelijk geïnstalleerd worden op een Linux-server, verbonden met internet. En de daarvoor beschikbare software is - eufemistisch uitgedrukt - nogal nukkig. Dat kunnen we jullie niet aandoen.

Maar we hebben bij CompUsers al wat ervaring met Matterhorn en een aantal 'duo' video's staan voor iedereen toegankelijk als MiniCursus (ca. 60 minuten) of als MicroCursus (ca. 5 minuten) op de server van CompUsers.

De links naar deze Mini/MicroCursussen staan op de GigaHits in de rubriek +Matterhorn.

● CeBIT 2013: highlights ●

Henk van Andel

De jaarlijkse CeBIT in Hannover geldt nog steeds als de grootste IT-beurs ter wereld. Een dagje heen en weer per auto is heel vermoeiend. Maar ook heel boeiend. Al was het maar om te ervaren hoe het fileprobleem bij de beurs wordt opgelost. De Hannover Messe ligt aan een Autobahn. De Messe Autobahn gaat in de ochtend helemaal richting beurs en 's avonds omgekeerd. Mensen die in de tegengestelde richting willen, moeten dus omrijden. Een 'wahnsinnig' perfecte organisatie!

Systematische indeling?

Het beursterrein is groot. Heel erg groot. De Utrechtse Jaarbeurs doet in vergelijking denken aan Madurodam. In Hannover zijn ongeveer 25 grote hallen.

De CeBIT deelt die in aan de hand van thema's:

- CeBIT pro: software en hardware voor zakelijke bezoekers
- CeBIT gov: vooral software en toepassingen voor de overheid
- CeBIT lab: voor onderzoek(ers)
- CeBIT life: voor particulieren

Dat lijkt handiger dan het in de praktijk is. CeBIT-gov en -lab vertegenwoordigen ieder slechts één hal. CeBIT-life omvat twee hallen, maar daar voeren computerspelletjes de boventoon. In het halfduister en bij een oorverdovend lawaai zitten daar honderden zo niet duizenden tieners te 'gamen'. En als je denkt dit wel een kwartier te kunnen overleven, dan nog is het moeilijk iets anders te vinden.

Kortom, de aandacht ging voornamelijk uit naar CeBIT-pro. Waar ook voor de particuliere computerhobbyist zoals jij en ik heel veel te vinden is. Maar helaas, er is niets te koop. Alles is voor de handel; veel bedrijven uit het verre oosten zoeken er importeurs.

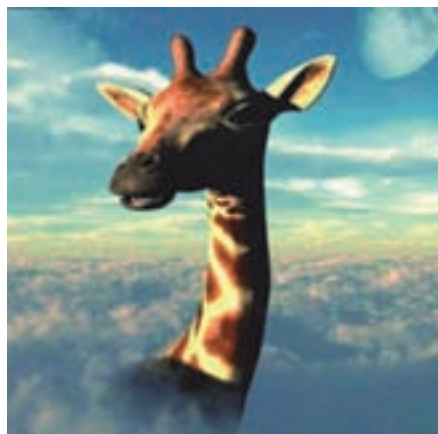
De CeBIT is een professionele beurs. Van de 285.000 bezoekers is volgens de organisatie 85% 'business'. Het aantal bezoekers en exposanten vertoont een neerwaartse trend. Een toegangsbiljet kost € 40. Maar er worden zoveel tickets weggegeven dat je nauwelijks kassa's aantreft bij de ingang.

Wat verdween van het toneel?

Na vele kilometers door de hallen lopen kwam ik best een aantal opmerkelijke nieuwe dingen tegen. Maar laat ik het eerst eens hebben over wat er niet meer of nauwelijks te vinden was.

In de eerste plaats: 3D van twee jaar geleden. Nergens meer te vinden. Nou ja, ik vond nog een tablet met 3D scherm, waar 3D spelletjes op getoond werden. Wat was er ook slechts spaarzaam te vinden? De 'cloud' van vorig jaar. Natuurlijk zijn alle wolken nog niet opgetrokken, maar zo langzamerhand schijnt de IT-wereld toch weer met beide benen op de grond te staan, in plaats van met het hoofd in de wolken te lopen.

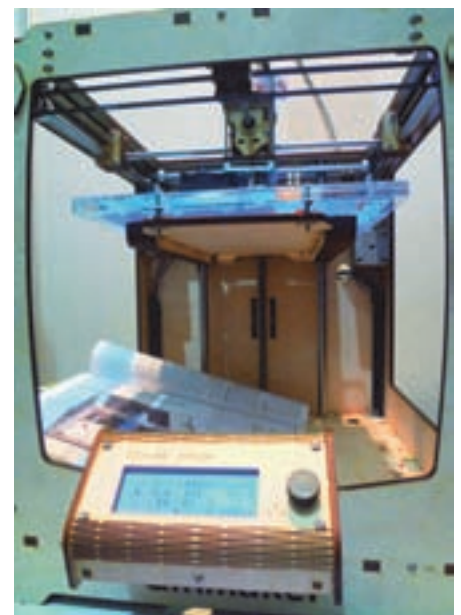
Ook de robots zijn grotendeels van het toneel verdwenen. En eveneens de Duitse onderzoeksinstituten met hun futuristische uitvindingen.

Nou ja, jullie interesseert misschien meer wat er wel was dan wat er ooit in het verleden was. Dus laat ik daar nu maar aan beginnen.

Toch 3D!

Als ik zeg dat er geen of nauwelijks 3D te zien was, dan bedoel ik daarmee de displays, zoals tv's en monitoren. Maar er was wel een heel interessante 3D-printer te zien.

Dat is de Ultimaker 3D-printer. Een OpenSource-ontwerp dat gemakkelijk zelf te bouwen is. Het bestaat uit een kubusvormig open frame van multiplex en kan voorwerpen van ca. 20x20x20 cm printen.

De Ultimaker 3D zelfbouwprinter

Een kit kost ongeveer € 1.200. Maar je kunt, terwijl je spaart, vast beginnen met de ontwerpen met de gratis OpenSource-software (downloaden van www.ultimaker.com).

Nadat een meneer me alles in keurig Engels had uitgelegd, vroeg ik hem waar hij vandaan kwam: 'Geldermaalen'!

Kleine tablet of grote smartphone?

Tablets en smartphones waren er in alle maten en soorten. Wat daarbij opviel was, dat de smartphones steeds groter worden. Je vindt nu smartphones met schermen tot 6 inch te kust en te keur. Die passen nog net in je zak. Maar dan heb je wel een tablet waar je mee kunt bellen en een smartphone waar je mee kunt internetten en e-mailen.

De Chinese ZTE en Huawei hadden grote stands met dit soort spul. Zij komen eraan! Naar Europa. Verwacht heel mooie spullen van hen tegen pakweg 30% lagere prijs dan bijvoorbeeld Samsung. Nee, vergelijken met Apple-prijzen heeft geen zin.

Het mooist vond ik persoonlijk de 5 inch smartphone van ZTE met een full-HD (1920x1024) scherm en de grotere 6 inch smartphone. Ze verkopen in Europa nog niet of nauwelijks. Folders waren er niet, ik mocht een schrijfblok meenemen. Maar het waren wel heel mooie dingen, die straks ook hier verkrijgbaar zijn tegen concurrerende prijzen.

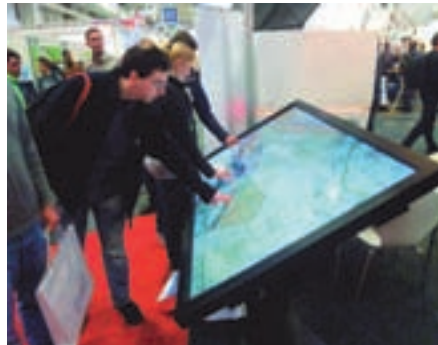
ZTE 6 inch smartphone (ZTE Grand Memo)

De tegenhangers zijn de kleine tablets. Een 7 inch tablet steek je niet zo maar in je broekzak. Maar als dat met een 6 inch smartphone kan, dan kan dat natuurlijk ook met een 6 inch tablet. En ja zeker, die komen er ook aan. Bijvoorbeeld van Gadmei Electronics uit Qingyuan (China): de 'Pocket Pad'.

Wat is nu het verschil tussen een 6 inch smartphone en een 6 inch tablet? Ik denk: ongeveer € 300 à 400. Dat moet je uitgeven voor de ingebouwde telefonie. Maar voor enkele tientjes heb je 3G in een tablet. En daar moet je in principe ook mee kunnen bellen. Oftewel: de smartphones zijn de melkkoe-tjes van de industrie. Terwijl eigenlijk de tablets ook nog veel te duur zijn. Niet alleen Apple is stinkend rijk geworden van die dingen.

Touchscreens

Touchscreens zijn niet meer weg te denken. En ze worden steeds groter. De echte grote jongens zijn vaak gebaseerd op een tv. Voor het touch effect wordt een soort opzetrand gebruikt met een digitizer. Zoals het voorbeeld op bijgaande foto. Heel goed, straks staan de kleinkinderen niet meer voor Jan Doedel op de tv van opa en oma te 'swipen'.

Touch screen op basis van tv met digitizer-rand.

Jawel, hoor ik je denken, maar wat nu met mijn Windows 8 op mijn laptop of desktop? Daar had de Chinese fabrikant YifangDigital een uitstekende oplossing voor: de Windows 8 Touch Pen. Het is inderdaad een soort pen. Met een soort kwastje aan de punt, want je wilt je scherm in beschadigen. De digitizer is een klein apparaatje, dat met een magneetstrip op de rand van het scherm wordt bevestigd. En het werkt echt! Er zijn twee uitvoeringen: voor een laptop tot 17 inch en voor een monitor tot 26 inch. De prijs zou in de buurt van \$ 80 liggen. Maar voorlopig zie je ze niet in Nederland, er wordt nog naar een importeur gezocht.

Yifang Touch8 Pen voor laptops en monitors

VDSL en Wi-Fi worden sneller

AVM brengt heel veel nieuws op de markt. Onder andere een serie nieuwe modems/routers, gebaseerd op ADSL/VDSL, de digitale tv-kabel en LTE (in Nederland bekend als 4G).

Het nieuwe vlaggenschip onder de ADSL/VDSL modems wordt de Fritz!Box 7490. Deze is onder andere uitgerust

met Wi-Fi 802.11 ac waarmee overdrachtssnelheden tot 1.300 Mbps mogelijk moeten zijn met een lager stroomverbruik en over grotere afstanden. Daarnaast beschikt het apparaat over 450 Mbps Wi-Fi 802.11 n. Natuurlijk heeft het apparaat snelle 1.000 Mbps LAN en USB-3 poorten. We kunnen nog even sparen voor apparaten in huis die zulke snelheden aan kunnen, want de 7490 komt pas eind dit jaar op de markt.

Wie hogere snelheden nodig heeft aan de internetkant, moet wachten op de 7369. Deze maakt gebruik van VDSL2 dat over twee koperparen vanaf de wijkcentrale je huis binnen komt ('bonding'). Het antwoord van de koperboeren op de kabels en de glasvezels. Met deze techniek zijn met aanvullende optimalisatietrucs snelheden tot 100 à 150 Mbps mogelijk.

De Fritz!Box 7490 met 1.300 Mbps Wi-Fi

Het broertje voor de digitale tv-kabel wordt de Fritz!Box 6490. Deze kan tot 24 kanalen bundelen voor download-snelheden tot boven 1.000 Mbps. Het is niet erg waarschijnlijk dat de 'kabel-lars' dit op korte termijn gaan aanbieden, want dan blijft er te weinig over voor tv-kanalen. Die zullen wel gaan snoepen aan de analoge tv-kanalen, die vreten bandbreedte en leveren weinig inkomsten op.

Met zo'n Fritz!Box 6490 is het in principe ook mogelijk om digitale tv-programma's te ontvangen en om te zetten naar IP om op elke pc, laptop maar ook op de moderne tv's af te spelen. Dit is nog in experimenteel stadium. Hoe dit kan voldoen aan de HDCP (High-bandwidth Digital Content Protection) beveiliging, vraag ik me af.

Nog meer Wi-Fi

Nu we het toch over Wi-Fi hebben, even nog wat andere ontwikkelingen. Op veel stands werden behuizingen getoond voor Wi-Fi-harddisks. Uiteraard met ingebouwde accu. Hiermee kun je gegevens vanaf je smartphone, tablet of laptop draadloos opslaan of ophalen. Dit soort dingen zijn niet echt nieuw.

Maar gezien de uitbreiding van het aanbod kun je wel een toekomstig gebruik op grote schaal tegemoet zien.

Dan was er Loop21 uit Wenen, de 'WLAN-entertainer' noemen ze zichzelf. Ook nieuwsgierig wat dit is? Het Dirndl in klederdracht wist het niet, maar zorgde voor uitstekende koffie. Dit is hotspot software die je in grote gebouwen met een WLAN-netwerk volgt. Bijvoorbeeld in een winkelcentrum Het weet precies waar je bent. Als je in een warenhuis in de afdeling damesmode rondwandelt, krijgen de dames (en heren?) allerlei reclame op hun mobieltje. Als je nodig moet, zouden ze je op deze manier de weg naar het toilet kunnen wijzen. Maar daar zal nog niet aan gedacht zijn, al was het maar omdat zo'n service geen geld oplevert...

Brillen, brillen, brillen

Heb je al gehoord van Google Project Glass? Dat is geen bril, maar een montuur met in één poot een computer, accu, camera, GPS, microfoon, luidspreker, display die in je oog schijnt (je moet iets naar boven kijken). De mogelijkheden worden slechts beperkt door de verbeelding. Daarom stelt Google een aantal van die dingen (niet gratis) ter beschikking aan ontwikkelaars van toepassingen. Het is echt futuristisch, spannend! Jammer genoeg niet te zien op de CeBIT.

Google Project Glass

Maar er waren wel enkele soortgelijke brillen. Zoals de Cinemizer bril van Zeiss. Een bril zonder glazen, maar met displays voor je ogen. Hiermee kun je spellen in een realistische 3D-omgeving spelen. Of een spannende film bekijken in de stoel van de tandarts. Of een modelvliegtuigje besturen alsof je in de cockpit zit waar in feite de camera's in gemonteerd zijn, die door middel van 'head tracking' in de richting kijken waar de 'piloot' op de grond heen kijkt. Terwijl belangrijke informatie van de instrumenten in de cockpit als een soort 'heads-up' display in de bril verschijnt.

Zeiss Cinemizer

We hadden dus al een bril zonder glazen en een 'blinde' bril met interne displays. Was er nu ook een echte bril?

Die was er inderdaad. Niet echt een gewone bril, maar wel iets wat er veel op lijkt: de GlassUp. Daarin is in één poot een soort beamertje ingebouwd dat op één brillenglas een soort monochroom 'heads-up' display projecteert. Zo iets als in sommige moderne auto's op de voorruit voor de neus van de chauffeur verschijnt.

Op de CeBIT was slechts een proefmodel met lage resolutie en met een USB-kabel te zien. Maar eind dit jaar moet de GlassUp uitkomen met een ingebouwde accu en bluetoothverbinding. Je kunt ze al reserveren voor € 299. En bril dragers kunnen er echte brillenglazen in laten zetten bij de opticien.

GlassUp

Krachtpatsers

Ook het 230-voltnet in de woning is inmiddels geen taboe meer voor ons computeraars. De 'powerlines' die je netwerk via het 230-voltnet verlengen waren er te kust en te keur. Deze zijn heel handig om bijvoorbeeld je LAN achter de tv te krijgen zonder kabels die moeder de vrouw in de huiskamer niet uit kan staan. Heel handig is een 'kastje' van AVM dat naast powerline ook nog enkele LAN-aansluitingen heeft (bijvoorbeeld voor tv en blu-rayspeler) en ook een ingebouwd Wi-Fi accesspoint heeft, zodat je tevens in de huiskamer een goede Wi-Fi verbinding hebt voor je smartphone of tablet. Wie weet bedien je daarmee ook de tv, dus goede Wi-Fi is dan heel essentieel.

Een andere leverancier van mooie dingen op dit gebied is Allnet. Deze hadden ook hun ZeWin apparaten, waarmee andere apparaten via de LAN-bekabeling in- en uitgeschakeld kunnen

worden. En met ZeWin is het standby-verbruik nul komma nul, want die worden gevoed door PoE (Power over Ethernet), terwijl van de desbetreffende poorten de spanning ook weer afgeschakeld kan worden, zodat er echt helemaal geen stroom meer wordt verbruikt. Voor veel moderne apparaten die nauwelijks een standby-verbruik hebben, zullen de kosten niet snel terug te verdienen zijn. Maar vooral voor grote en wat oudere printers, bijvoorbeeld, kan de besparing behoorlijk in de papieren lopen.

Leuk was op hun stand te zien hoe dit in zijn werk ging. Met de Allnet-software kon ook een lamp die in een PoE-poort van een LAN-switch was gestoken, in- en uitgeschakeld worden.

Allnet ZeWin schakelt ook lampen

Babes

Zoals op elke beurs betaamt, zijn ook op de CeBIT de nodige 'babes' te vinden. In het Duits heten ze de Messe-Mädels. Soms zijn deze er alleen om de aandacht van de producten van hun baas af te leiden, soms mag het publiek met ze op de foto.

Maar soms zijn ze ook heel functioneel aanwezig. Zoals de dames van Thermal-take. Want bij zulke dames is een goede afkoeling uiteraard essentieel.

Messe-Mädels, hun baas is er voor de afkoeling

Auto's?

Uiteraard zijn er auto's op de CeBIT. Dat zijn uitgebreide computers op vier wielen. Computers en software worden steeds uitgebreider. In de toekomst gaat het niet meer om een glimmende auto met veel pk's, maar vooral ook om de software waarmee de auto via de smartphone wordt bediend. Om maar even een voorbeeld te noemen.

BMW had een hele mooie sportwagen op de CeBIT staan, die alle aandacht van de BMW-dames afleidde. Het doel van BMW was aan te geven dat zij de software van hun auto's in de toekomst een belangrijk 'selling point' vinden. BMW heeft 'apps' voor de smartphone die samenwerken met de auto. Maar ook waren ze bezig programmeurs te scouten.

BMW met veel computer in de auto

Er stond ook een heel mooie elektrische auto op de beurs van het merk Fisker Karma. Tjonge, wat stond die daar mooi te glimmen. Het bijzondere daarvan was het dak, uiterst fraai, geheel uitgevoerd in zonnecellen om de accu's weer op te laden. Een goed idee voor Duitsland. Dan hoeven straks misschien de boeren het landschap niet meer te ontsieren met zonnecellen.

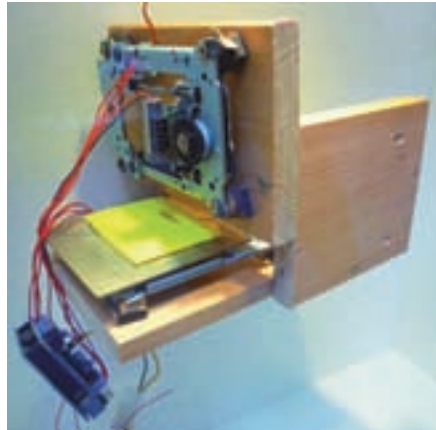
En dan waren er natuurlijk de auto's voor de gamers. Zeg nou zelf, dat geeft je toch wel een realistische gevoel?

Voor wie zich niet zo'n dure bolide kan veroorloven...

Knutselen

Op zo'n dag CeBIT zie je de mooiste producten van professionele bedrijven. Waar blijft de tijd dat we 'na vijven' zelf nog dingen in elkaar knutselden? Deze weergave van een dag CeBIT wil ik juist daarmee afsluiten. Op de stand van uitgever Heisse (bekend van onder andere c't Magazin für Computer Technik, in het Nederlands uitgegeven door F&L) waren enkele heel leuke zelfbouwprojecten te bewonderen. Het meest spraken mij de onderstaande knutseltjes aan.

Laser cutter/schrijver op basis van een CD-R brander

Schuurmachine op basis van een harddisk drive

Platform WebOntwerp gaat door!

René Suiker

In het vorige nummer, in de aanloop naar de CompUfair van februari, heb ik u mogelijk laten schrikken. Dat was ook wel de bedoeling en het heeft ook gewerkt.

In een volgend nummer hoop ik hier uitgebreider op in te kunnen gaan, maar tijdens de bijeenkomst in februari, en ook in de aanloop er naar toe, ben ik door verscheidene mensen benaderd, die allemaal een deel van het werk voor hun rekening willen nemen.

De acties die nu in gang moeten worden gezet, hebben wel wat vertraging opgelopen, vandaar dat ik er nog niet uitgebreid over kan berichten, maar dat gaat nu toch wel gauw gebeuren.

Gelukkig hebben we binnen onze vereniging een grote groep vrijwilligers. Veel kennen we er al, maar in dit kader zijn er aan dit bestand ook weer een aantal nieuwe toegevoegd en dat is verheugend nieuws.

Wel moet vermoedelijk de bestaande deelnemersadministratie als verloren worden beschouwd, dus mogelijk moeten we op dat gebied opnieuw beginnen, maar het Platform WebOntwerp is niet dood, het LEEFT!

● Opencast Matterhorn ●

Henk van Andel

Om meer service te bieden via internet aan de leden in de thuissituatie, staat CompUsers voor een aantal ontwikkelingen. Eén daarvan is het distribueren van lezingen en (kleine) cursussen via video-streaming. Heel belangrijk is dat daarbij het beeldscherm van de computer ook goed zichtbaar is. Daar wordt bijvoorbeeld een programma 'live' toegelicht of een 'PowerPoint' over het onderwerp getoond. En het is belangrijk dit te kunnen doen zonder uitvoerige videobewerking. Hoe doe je dat?

Daarvoor blijkt een uitstekend medium beschikbaar: Matterhorn. Open Source, ontwikkeld door ca. honderd universiteiten verspreid over de hele wereld. En in gebruik om colleges aan te bieden aan studenten bij nog veel meer universiteiten.

Ervaring bij CompUsers

Inmiddels heeft ook CompUsers zich bij de gelederen van Matterhorn-gebruikers aangesloten. Nog op experimentele schaal, maar veelbelovend. Tot het moment van ter perse gaan van deze SoftwareBus werden zes cursussen op basis van Matterhorn door CompUsers aangeboden:

MiniCursus:

- SSD - De ultieme snelheidsboost voor je pc
- lezing door Ger Stok

MicroCursus:

- Precies selecteren met GIMP 2.8 Platform DigiFoto (Wessel Sijl)
- GIMP - Indelen scherm layout, single- en multi-window modus Platform DigiFoto (Wessel Sijl)
- GIMP - Installeren van plug-ins en scripts Platform DigiFoto (Wessel Sijl)
- GIMP - Fotobewerking: lucht vloeit donkerder maken Platform DigiFoto (Wessel Sijl)
- GIMP - corrigeren perspectief en kromme lijnen Platform DigiFoto (Wessel Sijl)

De links naar deze Matterhorn-presentaties staan op GigaHits 2013-02 bij deze SoftwareBus.

In navolging van de praktijk met de MiniCursussen in de eShop (zie www.CompUsers.nl/eShop) hebben we de Matterhorn- videostreaming van ca. 45 minuten voorlopig ook MiniCursus genoemd. De korte (maximaal 5 minuten) presentaties over één onderwerp van het Platform DigiFoto noemen we daarom MicroCursussen.

Deze zijn bekend gemaakt via eMailings. We kunnen daarbij nu door middel van 'click tracking' zien hoe vaak lezers van eMailings de Matterhorn-videostreaming bezochten. Deze bleken heel populair.

De essentie van Matterhorn

De essentie van Matterhorn is dat er twee schermen getoond worden:

scherm met de spreker

scherm van de presentatie op de pc
Het eerste zal duidelijk zijn. Het tweede (scherm van presentatie op de pc) zal veelal een PowerPoint-presentatie zijn over het onderwerp, of een 'live' demo van bijvoorbeeld een programma.

Bij Matterhorn worden beide naast elkaar afgebeeld. Daarbij heeft de kijker de mogelijkheid de schermen groot of klein, respectievelijk helemaal niet,

te tonen. Bij de huidige versie van Matterhorn moet dat ingesteld worden voordat de video gestart wordt.

Op onderstaande afbeelding wordt toegelicht hoe een Matterhorn-presentatie, gezien vanuit de eindgebruiker, eruit ziet en werkt.

De twee schermen naast elkaar bovenaan de afbeelding behoeven nauwelijks toelichting. Links zie je de presentator (Wessel Sijl) aan het werk. Rechts zie je de inhoud van zijn beeldscherm ('presentation'). Dat was in dit geval een 'live' gebruik van GIMP. Duidelijk is te zien dat op het moment van het maken van deze screenshot een menu van GIMP geopend is.

Bij het cijfer 1 zie je een rij screenshots van de pc. Om deze zichtbaar te maken, moet op de knop 'Segments' geklikt worden. De knop krijgt dan de tekst 'Hide segments'; daarop klikken doet de screenshots weer verdwijnen.

Door op de knop 'Segment text' te klikken, verschijnen de beeldjes met de begintijden onder elkaar. In principe zou Matterhorn hier ook aan de hand van OCR (Optical Character Recognition) teksten vanaf het computerscherm kunnen lezen en weergeven, maar dit

De bediening van Matterhorn is erg intuïtief. Maar van de extra's is enige toelichting wenselijk:

- 1 Klik hier om de 'timeline' met previews van de 'screens' zichtbaar te maken. Klik op een scherm om dat deel van de video (nog eens) te bekijken.
- 2 Deze roze balk is ingedeeld volgens de duur dat screens zichtbaar zijn. Als je de muis op zo'n deel houdt, komt een pop-up van het bijbehorende screen.
- 3 Klik op dit symbool om het linker (presenter) of rechter (presentation) scherm groot, klein of helemaal niet zichtbaar te maken. Doe dat voordat de video begint af te spelen.

werkt in de huidige versie (1.3) van Matterhorn nog niet goed. Deze kleine screenshots worden automatisch door Matterhorn aangemaakt. Telkens als de inhoud van het scherm van de pc significant wijzigt, komt er een nieuw beeldje. Je kunt een beeldje uitkiezen, daarop klikken en de video zal naar dat beeldje springen. Op deze manier kun je aan de hand van de beeldjes snel binnen de video navigeren naar de delen die je het meest interessant vindt.

De roze balk bij het cijfer 2 is ingedeeld naar gelang van de tijdsduur van de diverse beeldjes. Als je de muis boven zo'n vak in de roze balk houdt, verschijnt het corresponderende beeldje.

Bij het cijfer 3 kun je kiezen hoe je elk van de twee schermen wilt zien: groot, klein of helemaal niet. Dit werkt in de huidige versie alleen vóór het starten van de video.

In de zwarte balk onder de twee schermen zie je de gebruikelijke knoppen voor de video en het geluid. Deze zullen nauwelijks toelichting behoeven. Het is ook mogelijk om Matterhorn met toetscombinaties te besturen, klik op '? Shortcuts' rechtsboven voor een overzicht van de toetscombinaties. In de onderste roze balk, aan de rechter kant, kun je een vinkje zetten bij 'Viewing statistics'. In de bovenste roze balk (met de vakverdeling naar gelang de tijdsduur van de beeldjes) verschijnt dan een grafiek waarin getoond wordt hoe vaak de delen van de video zijn bekeken. In de afbeelding van 'SSD, de ultieme snelheidsboost van de pc' is dit zichtbaar. Je kunt zien dat in het begin een aantal kijkers snel afgehaakt hebben, kennelijk was SSD niet 'hun ding'. Aan het eind zie je ook een aantal 'afhakkers'; die hebben het belangrijkste gevolgd en vinden het eind kennelijk niet zo interessant. Dit is een vrij normaal beeld. Misschien wil je de twee videoschermen groter zien? Klik dan op het zwarte icoontje met de pijlen naar de hoeken. Op dat moment wordt het volle pc-scherm benut. Met 'Esc' ga je terug.

Matterhorn bij universiteiten

Na voorgaande kennismaking met Matterhorn nu eerst een beschrijving van de oorspronkelijke doelstelling bij universiteiten. Matterhorn is een vrij uitgebreid systeem dat op een netwerkserver werkt. Dit geldt zowel voor de opnames als voor het bekijken. Het hele proces is in vergaande mate automatisch.

In bijvoorbeeld een collegezaal zijn de volgende voorzieningen aanwezig:

- Camera, gericht op docent. Dit kan een vaste camera aan het plafond zijn, al dan niet bestuurbaar en al dan niet met zoomlens. In de regel

wordt een vaste camera gebruikt die een vrij groot gebied van docent en 'schoolbord' bestrijkt. Microfoon, die de docent bijvoorbeeld om zijn nek hangt. Deze staat in verbinding met de luidsprekers in de zaal en met de opname voor Matterhorn. VGA-aansluiting voor laptop docent. Deze staat in verbinding met de beamer in de collegezaal en met de Matterhorn-opname.

Kortom, de docent treft een heel gebruikelijke situatie aan. Hem zal verteld worden dat er een opname wordt gemaakt, maar verder merkt hij er niets van.

Matterhorn heeft de mogelijkheid om vooraf opnames in te roosteren. Het startmoment ligt dan bijvoorbeeld een kwartier vóór het college en aan het eind wordt bijvoorbeeld een kwartier uitloop opgenomen. Ook de titel van het college, naam docent, datum, enzovoort, kunnen vooraf ingegeven worden.

Na voltooiing van de opname zal de Matterhorn-server de opnames verwerken. Daarna is nog menselijke tussenkomst nodig om het overvullige deel aan de kop en staart af te knippen. Ook dat kan op de Matterhorn-server.

Daarna kunnen studenten het college via het netwerk volgen. Meestal zullen zij daarvoor toegangsrechten moeten krijgen, maar er zijn ook tal van openbare Matterhorn-presentaties. Het vereiste niveau van toegangsrechten is ook op de Matterhorn-server in te stellen.

De voordelen van Opencast Matterhorn zijn evident: met een minimale inspanning worden opnames van colleges gemaakt die met een eveneens minimale inspanning beschikbaar komen voor studenten. Dit principe is op vele terreinen toepasbaar. Ook voor CompUsers, bijvoorbeeld.

Ontwikkeling Matterhorn

Matterhorn (volledige naam: Opencast Matterhorn) werd ontwikkeld door en voor universiteiten. Het is geheel Open Source.

Het systeem is vrij complex. Dat kun je wel aan de ontwikkelaars (allemaal universiteiten) overlaten. Het systeem installeren op een server is geen sinecure. Alleen door de wol geveerde (Linux) systeembeheerders zullen dat voor elkaar krijgen.

Van de ca. 100 universiteiten die aan de ontwikkeling hebben bijgedragen, is de universiteit van Osnabrück een van de belangrijkste. En Osnabrück is uiteindelijk niet verder dan Maastricht, dus heb ik ze opgezocht. Zij bleken graag bereid om CompUsers bij te staan.

De ontwikkeling van Matterhorn is in de universiteit van Osnabrück geconcentreerd in de afdeling virtUOS, een samenvoeging van 'virtueel' en Uni OS (OS zijn de afkortingsletters voor Osnabrück op de auto-kentekens). Hun bijdragen aan Matterhorn zijn omvangrijk. Bovendien hebben zij een niet-openbare 'repository' voor installatie gemaakt, die ook CompUsers mocht gebruiken. Daarnaast hebben zij een aantal Windows-programma's gemaakt, om op een eenvoudigere manier Matterhorn-opnames te kunnen maken en te kunnen uploaden naar de Matterhorn-server.

Op dit moment wordt Matterhorn 1.3 gebruikt, die vooral in de 'back office' vrij spartaans aandoet. Maar virtUOS werkt hard mee aan versie 1.4, die verwacht wordt binnenkort uit te komen en op het gebied van de bediening grote vooruitgang te boeken.

Daarnaast maakte virtUOS de apps voor Android en iOS om Matterhorn-video's op smartphones te streamen. Het bezoek aan Osnabrück was meer dan de moeite waard! En helaas is er (nog) geen enkele universiteit in Nederland die Matterhorn gebruikt.

Het maken van de opnames

Voor een volledige Matterhorn-video-streaming zijn ten minste drie bestanden nodig:

- de video van de presentator
- het geluidsspoor van de presentator
- de video van het pc-scherm

De video van de presentator en zijn geluidsspoor zouden ook gecombineerd kunnen worden. Als je enige bewerking hieraan doet -je zult ten minste het overvloedige deel aan begin en eind eraf moeten knippen- is het handig er in een videobewerkingsprogramma één bestand van te maken, zodat je niet het risico loopt dat beeld en geluid aan synchroniteit verliezen.

Het is overigens ook heel goed mogelijk een van beide video's weg te laten. In de praktijk wordt dat gebruikt voor bijvoorbeeld paneldiscussies, waar uiteraard geen scherm van een pc aan te pas komt. Voor CompUsers zal een dergelijke situatie niet voor de hand liggen. Voor de drie opnames kun je gebruik maken van een Matterhorn-server. Dat is heel handig op een campus van een universiteit, maar voor CompUsers, met wisselende locaties, is dat geen handige oplossing. Voor de hier besproken opnames is gebruik gemaakt van een Windows-programma 'Matterhorn The Rec', geprogrammeerd door de Universiteit van Osnabrück. Met dit programma worden de drie opnames synchroon gemaakt.

Voor de video van de presentator gebruikten we een goede webcam. Het is natuurlijk mogelijk om een videocamera met 'cameraman' te gebruiken, maar de bedoeling van Matterhorn is juist om het zo simpel mogelijk te houden. Voor het geluid van de spreker wordt in zalen een draadloze microfoon gebruikt, die via allerlei apparatuur uit-

eindelijk met een USB-kabel op een pc wordt aangesloten. Opnames zoals van GIMP door Wessel Sijl werden bij hem thuis opgenomen. Hiervoor is een microfoon die is aangesloten op de microfooningang van de pc een goede oplossing. Van groot belang is de kwaliteit van de apparatuur en een goede instelling. Door 'trial and error' is CompUsers hier redelijk goed uitgekomen.

De opname van het scherm van de pc is in een 'thuisituatie', zoals bij Wessel Sijl, vrij gemakkelijk d.m.v. een screen captureprogramma. Maar in zalen, zoals bijvoorbeeld bij de lezingen op een CompUfair in De Bilt, werkt dat niet. Niet iedere spreker is ervan gediend dat allerlei noodzakelijke software op zijn laptop wordt geïnstalleerd en daar zou ook de tijd voor ontbreken. Om maar te zwijgen over allerlei 'exotische' besturingssystemen van sprekers, zoals OS/2, waarvoor geen Matterhorn-software beschikbaar is.

De oplossing voor deze situaties is een extra laptop/pc met aansluitingen zoals in een collegezaal van een universiteit, zie hierboven. Het VGA-sigitaal wordt aangesloten via een VGA-USB-converter. Dat zijn vrij dure apparaatjes. CompUsers gebruikt hiervoor apparatuur van Epiphan.

Dezelfde opstelling werd met succes tijdens de CompUfair van 20 januari ook gebruikt voor de Anymeeting webinars. Dit was de eerste keer dat deze opstelling beschikbaar was, zodat van alle lezingen met succes webinars konden worden uitgezonden en opgenomen.

Bewerken en uploaden

De Matterhorn-opnames van CompUsers werden nabewerkt in een videobewerkingsprogramma. Niet alleen om de kop en de staart eraf te knippen, maar ook om de belichting te verbeteren en de logo's en titels toe te voegen. Op zich zijn deze videobewerkingen beperkt. Voor het uploaden werd gebruik gemaakt van de Matterhorn-server. Maar er is ook een Windows-programma voor beschikbaar, dat dit nog gemakkelijker doet. Tijdens het uploaden moeten ook de titel, beschrijving, enzovoort, opgegeven worden.

De Matterhorn-server gaat vervolgens de gegevens controleren en analyseren en voor allerlei situaties videobestanden maken met aangepaste resoluties. Dit proces kan een aanzienlijke tijd in beslag nemen. Aan het eind van dit proces is de Matterhornpresentatie gereed voor distributie.

Matterhorn2Go

Ook aan de gebruikers van smartphones werd gedacht. Zowel voor Android als iOS (Apple) is een 'app' beschikbaar onder de naam Matterhorn2Go. Ook deze zijn afkomstig van de universiteit van Osnabrück.

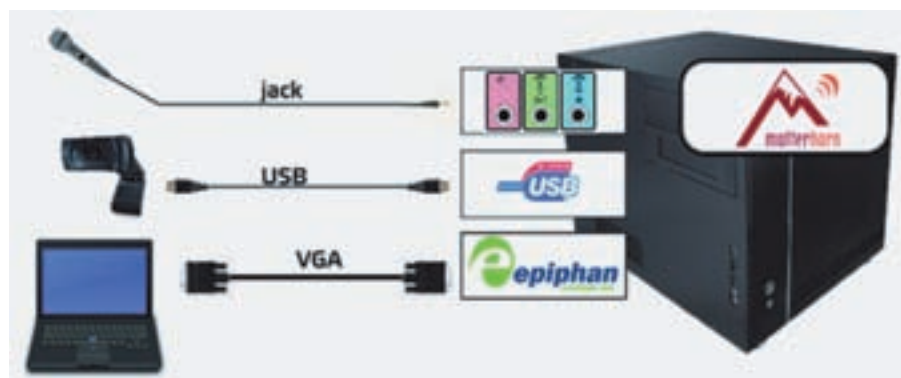
Ook bij Matterhorn2Go zijn de twee schermen gelijktijdig zichtbaar. Onder elkaar of naast elkaar. Onder elkaar geeft de beste benutting van het scherm. Het is ook mogelijk een van de twee schermen uit te schakelen. De nodige bedieningsknoppen blijven na het opstarten van een video even op de voorgrond zichtbaar.

Een goede PowerPoint-presentatie (dus: niet te veel tekst en de letters redelijk groot) blijkt op een smartphone uitstekend leesbaar. De bediening van Matterhorn2Go is heel intuïtief; gebruikers van smartphones zullen snel hun weg weten te vinden. Zie je het niet meer zitten? Dan moet je waarschijnlijk op de knop 'stap terug' klikken.

De bij CompUsers beschikbare Matterhorn-presentaties zijn ook te bewonderen met Matterhorn2Go. Het is dan wel nodig om de CompUsers-server in Matterhorn2Go op te nemen:

- Klik op de menu-toets
- Kies 'Config Adopter'
- Kies het + teken (links onder)
- Vul in Name (bijv. 'CompUsers')
- Vul in URL incl. poortnummer (<http://matterhorn.comusers.nl:8081>)
- Kies 'Add your URL'

Je kunt nu kiezen welke server je wilt benaderen bij 'Config Adopter', zie hierboven. Standaard staat daar alleen de universiteit van Osnabrück; na toevoeging kun je ook CompUsers kiezen! De beschikbare presentaties verschijnen in beeld. Door op een presentatie te klikken, wordt deze opgestart.

Series Episodes History

GIMP - Snel selecteren met voorgrond selectie-tool
CompUsers - Wessel Sijl

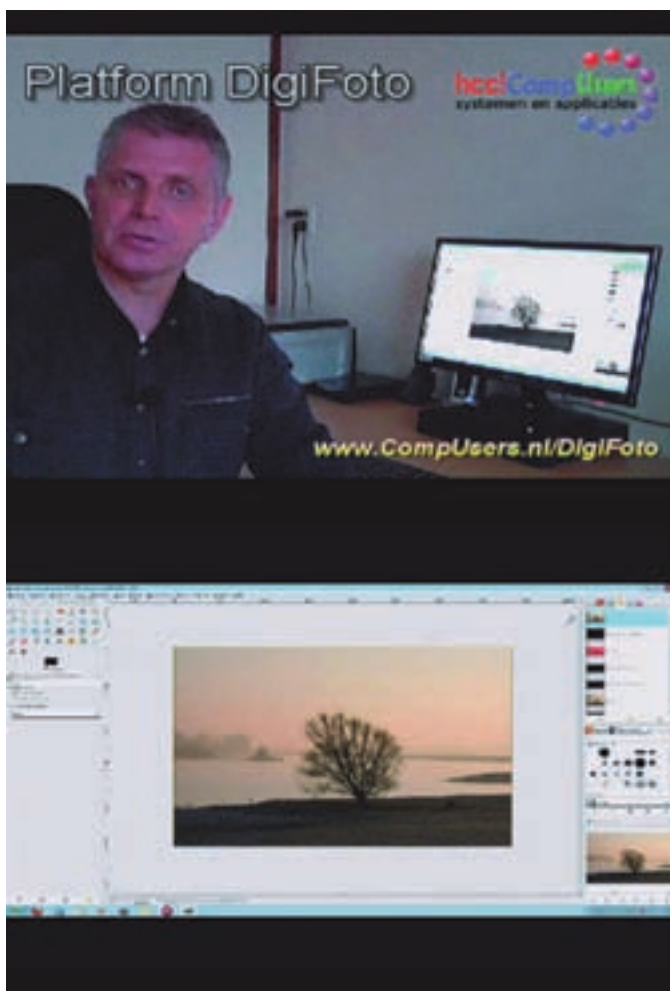
GIMP - Fotobewerking; lucht vloeiend donkerder maken
CompUsers - Wessel Sijl

GIMP - Installeren van plugins en scripts Wessel Sijl
CompUsers - Wessel Sijl

GIMP - Indelen scherm layout, single- en multi-window modus
CompUsers - Wessel Sijl

Precies selecteren met GIMP 2.8
Platform DigiFoto: Wessel Sijl

SSD, de ultieme sneheidsboost voor je pc

Platform DigiFoto hcc! CompUsers systemen en applicaties

www.CompUsers.nl/DigiFoto

Colofon

De SoftwareBus is het officiële periodiek van de Vereniging CompUsers en verschijnt zes keer per jaar, steeds vergezeld van de GigaHits: een DVD-ROM met geselecteerde software. Uitgever: ProgrammaTheek BV.

Artikelen

De SoftwareBus bevat veelal bijdragen van onze leden. Daarnaast werkt CompUsers samen met andere computerbladen. Auteurs die voor de SoftwareBus schrijven geven impliciet toestemming om hun artikelen door te plaatsen in deze bladen. Uiteraard gebeurt dit met vermelding van auteur en bron, en eventuele vergoedingen hiervoor komen ten goede aan de auteur(s). Indien u als auteur bezwaar hebt tegen doorplaatsing, ontvangen we toch graag uw bijdragen voor de SoftwareBus. Uw standpunt in dezen wordt uiteraard gerespecteerd.

Abonnementen

Het jaarabonnement kost voor niet-leden van CompUsers en HCC € 26,50, inclusief verzendkosten binnen Nederland. Leden en donateurs van CompUsers en leden van HCC krijgen € 9,00 korting. Bij betaling door middel van auto-matische incasso wordt € 2,50 korting gegeven.

Verzendkosten: voor verzending buiten Nederland, maar binnen de EU: € 6,00 en buiten de EU: € 12,00. Wijzigingen van tarieven worden tenminste twee nummers tevoren in het colofon gemeld. Losse nummers: € 5,-. Voor visueel gehandicapte abonnees is gratis een elektronische versie beschikbaar.

Aanvragen: redactie@compusers.nl

Abonneren en bestellen: www.compusers.nl/eshop

Een abonnement wordt aangegaan voor een periode van één jaar, tenzij bij het aangaan expliciet een andere termijn is overeengekomen. Na afloop van deze periode wordt het abonnement verlengd voor onbepaalde tijd. Beëindiging van het lidmaatschap van de vereniging CompUsers of HCC betekent niet automatisch dat het abonnement wordt opgezegd.

Een abonnement kan op ieder moment worden beëindigd; daarbij geldt een opzegtermijn van drie maanden, tenzij de abonnee een langere termijn aangeeft. Opzeggen kan uitsluitend via de abonnementenadministratie van CompUsers, dus niet via de HCC. De contactgegevens staan hieronder bij Adresmutaties. Na opzegging wordt het abonnementsgeld herrekend op basis van het aantal verzonden nummers. Hierbij worden de ledenkorting en de verzendkosten wel berekend, maar niet de eventueel ontvangen korting voor automatische incasso. De abonnementenadministratie is niet telefonisch bereikbaar, maar is te bereiken via een contactformulier op de website www.compusers.nl, en per mail: abonnementen@compusers.nl en per post: CompUsersabonnementen, Postbus 23, 5100 AA Dongen, Nederland.

Vermeld a.u.b. duidelijk uw naam en adres en, indien HCC-lid, uw HCC-lidmaatschapsnummer.

N.B.: De abonnementenadministratie is niet gekoppeld aan de HCC-administratie. Als de abonnee inmiddels geen HCC- of CompUserslid meer is, geldt voor de verlenging de niet-ledenprijs.

Betalingen

Bij voorkeur via automatische incasso onder vermelding van de abonneenaam en het abonnementsnummer. Bij niet-tijdige betaling wordt een aanmaning verzonden; hiervoor geldt een toeslag van € 2,50. Bij betaling anders dan via automatische incasso geldt een betaaltermijn van één maand na verzending van de factuur/acceptgirokaart. Bij overschrijding van de betalingstermijn wordt de toezending van de SoftwareBus onderbroken totdat de betaling binnen is. Niet verzonden nummers geven geen recht op restitutie in geld of anderszins.

ING-bankrekeningnr.: 206202 t.n.v. ProgrammaTheek BV

IBAN: NL13 INGB 0000 206202

BIC: INGBNL2A

Adresmutaties

CompUsersleden: mailen naar abonnementen@compusers.nl

HCC-leden: ga naar www.hcc.nl/contact en volg de aanwijzingen.

Voor overigen: mail naar abonnementen@compusers.nl het oude en het nieuwe adres.

Advertenties

Informeer bij de redactie: redactie@compusers.nl

Redactie

René Suiker, hoofdredacteur

Rob de Waal Malefijt, eindredacteur

Ger Stok, grafisch coördinator

Ernst Roelofs, auteur

Opmaak: DTP-team CompUsers

Henk van Andel, Henk Heslinga, Harry van Mosseveld, Ger Stok, Rob de Waal Malefijt

Druk: Senefelder Misset, Doetinchem

Ontwerp opmaak: Okker Reclame, Veenendaal

Ontwerp omslag: FIR&E, Wageningen

● Korte Tips & Trucs ●

Henk van Andel

Heb je een leuke tip? Stuur die dan naar Redactie@SoftwareBus.nl
Bij plaatsing vermelden we je naam, tenzij je aangeeft dat niet te willen.

About:About

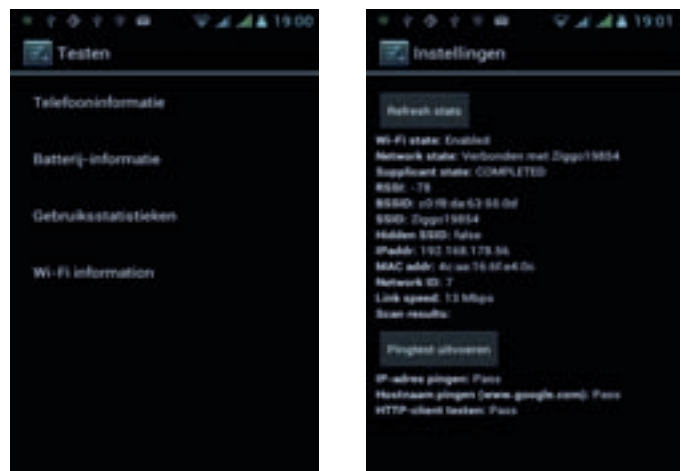

Firefox heeft ongeveer 20 opties verborgen achter 'about'-commando's. De meeste zijn vrij cryptisch en moeilijk te vinden.

Het belangrijkste 'about'-commando is ongetwijfeld 'about:about'. Dit moet je invoeren in de adresbalk van Firefox. Daarna verschijnt er een lijst met alle 'about'-commando's.

Sommige commando's leveren overigens bij onoordeelkundig gebruik gevaren op. Pas dus op wat je doet.

*##4636#**

Een geheimzinnige code? Klopt, een code om geheime instellingen van je Android-telefoon te voorschijn te toveren.

Toets deze code in op de plaats waar je normaal een te bellen nummer invoert. Onmiddellijk verschijnt er een keuzemenu voor Telefooninformatie, Batterij-informatie, Gebruikersstatistieken en Wi-Fi-informatie.

Maak je keuze; daarna volgt een nieuw keuzemenu. Kijk zelf maar eens naar de (extra) mogelijkheden.

Phishing-beveiliging testen

Je kunt heel eenvoudig de goede werking van je phishing-beveiliging in de browser controleren.

Ga naar: <http://www.mozilla.org/firefox/its-a-trap.html>. Als het goed is, krijg je een waarschuwing zoals in bijgaande afbeelding.

Firefox en Mozilla blokkeerden bij mij de testsite. Maar Opera, Chrome en Safari lieten de site doorgaan, die dan keurig meldt dat het niet echt een phishing-site is.

De testsite www.urlvoid.com trapt evenmin in de test van Mozilla en geeft aan dat de site CLEAN is, onderbouwd met 30 betrouwbare beveiligings-engines'.

Netsetman

Ben je ook zo iemand die overal zwerft met zijn laptop? En heb je problemen om telkens het netwerk op een andere locatie in te stellen?

Dat hoeft niet. Met het gratis programma Netsetman kun je eenmalig netwerkprofielen aanmaken voor elke locatie en die selecteren als je daar bent.

Het kan ook handig zijn als je thuis meerdere netwerken hebt.

GigaHits 2013-1: Netwerken/Beheer/Netsetman 3.5.1

Windows wachtwoord lezen

```
C:\>wce -w
WCE v1.3beta (Windows Credentials Editor) - (c) 2010,2011,2012 Ampla Security - by Herman Ochoa
(herman@amplasecurity.com)
Use -h for help.

test@FYDORAH:mypass1234
NETWORK SERVICE\POKAGROUP-test
```

```
C:\Users\test>wce -w -g mypassword

WCE v1.2 (Windows Credentials Editor) - (c) 2010,2011 Ampla Security - by Herman Ochoa
(herman@amplasecurity.com)
Use -h for help.

Password: mypassword
HexKey: 74AC99CA8DDE042DDCLAT736CBAE7E3A991A43AA9E7A1A48C80C12D9FF8E7

C:\Users\test>
```

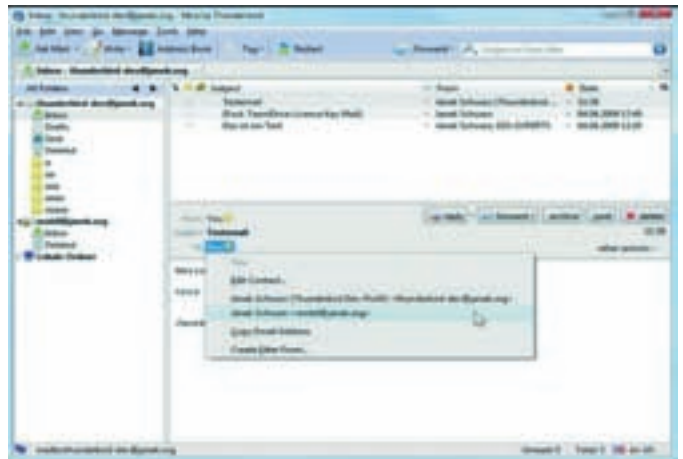
Wachtwoorden slaat Windows keurig versleuteld op op de harde schijf. Veilig? Nee hoor!

Want als Windows draait, staat het in klare taal in het geheugen. En met het gratis programma Windows Credentials Editor kan dat uitgelezen worden, mits de gebruiker beheers(admin)rechten heeft.

Als het programma Windows Credentials editor op de pc staat of gezet wordt, is het commando 'wce -w' voldoende om het wachtwoord te zien. Maar het programma kan nog veel meer.

GigaHits 2013-1/Beveiligings/Passwords/Windows Credentials editor 1.3beta

Afzender variabel kiezen

Stel, je hebt meerdere e-mailadressen. Bijvoorbeeld voor de hockeyclub, voor de kaartclub en natuurlijk privé.

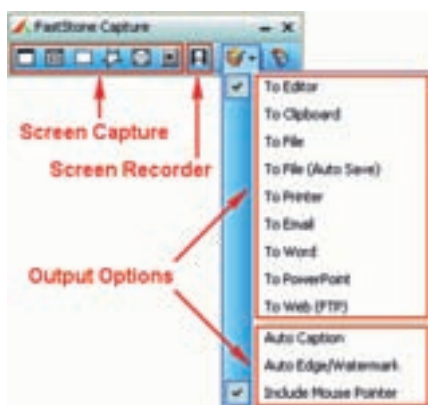
Als je e-mail verzendt, wil je ook de juiste afzendernaam gebruiken, zodat bij ontvangst van een antwoord dit ook keurig in de juiste in-box komt.

Met Thunderbird als e-mailprogramma zit je dan goed. Gebruik de plug-in Identity Chooser.

Telkens als je een e-mail aanmaakt of doorstuurt, moet je dan eerst het afzender-adres kiezen uit de lijst van beschikbare adressen.

GigaHits 2013-1: Communicatie/E-mail/Identity Chooser

Fastone Capture

Met een 'screenshot' kun je een scherm vastleggen. Maar wat doe je als niet alles wat je wilt vastleggen op het scherm past?

Probeer het dan eens met het gratis Fastone Capture. Hiermee kunnen bijvoorbeeld gehele webpagina's worden vastgelegd, ook als die onder de rand van het scherm doorlopen.

Zelfs video's kunnen met Fastone Capture van het scherm geplukt worden.

GigaHits 2013-1: Bureaublad/Screen Grabbers/Fastone Capture 7.3

● What's in the air? ●

Ernst Roelofs

De grote nationale fijnstofmeting met een smartphone

Ons land is qua luchtvervuiling helaas een van de smerigste landen van Europa. Dat komt mede doordat wij een dichtbevolkt land zijn met veel handel, en daardoor veel transport; soms dwars door steden heen, zoals Maastricht. Maar ook omdat vuile lucht uit bijvoorbeeld het Roergebied, Luik en de Antwerpse havens niet stopt bij de landsgrenzen. Daarnaast is er ook fijnstof met een natuurlijke oorzaak, zoals zee-zout.

Beter in kaart brengen

Omdat fijnstof zeer kleine deeltjes zijn, kunnen ze diep in de longen doordringen en daardoor, afhankelijk van de concentratie en/of samenstelling, zoals heel kleine roetdeeltjes, zeer schadelijk zijn voor de volksgezondheid, omdat ze het lichaam nooit meer verlaten. Door het fijnstof beter in kaart te brengen, kunnen beleidsmakers de overheid eerder tot een beter milieubeleid bewegen. Zowel de grootte, de chemische samenstelling als het aantal fijnstofdeeltjes wordt met een smartphone gemeten.

Door met 10.000 mensen te meten wil men bij iSPEX het fijnstof in Nederland veel gedetailleerder in kaart brengen. Dit is alleen mogelijk door de metingen

van heel veel deelnemers te combineren en te vergelijken met de metingen van de vele grote en kleine meetstations die in Nederland zijn opgesteld.

Analyse van sterlicht

Het ontwerp komt uit de astronomie. Bij de zoektocht naar planeten buiten het zonnestelsel (exoplaneten) wordt het licht van sterren goed bestudeerd om planeten te zoeken. Als een exoplaneet eenmaal is gevonden, kan analyse van het door die exoplaneet gereflecteerde sterlicht astronomen informatie geven over de samenstelling van de atmosfeer van die exoplaneet.

Door net als die astronomen naar de hoek, de voorkeursrichting (polarisatie) en de absorptie van zonlicht bij bepaalde kleuren (golflengten) te kijken, verkrijgt iSPEX een beeld van de hoeveelheid fijnstof, de grootteverdeling en de chemische verbindingen van het fijnstof dat in de lucht zweeft.

Omdat daarvoor (in heel Nederland) een zonnige dag nodig is, krijg je, als je ervoor aanmeldt, tussen 15 mei en 30 juni een oproep om mee te doen met de nationale meting. De meting zelf duurt maximaal twee minuten. De app geeft een kwalitatieve kleurcode voor de helderheid van de lucht, die live op de kaart van Nederland geplot zal worden. Zodra je het opzetstukje en de app hebt, kun je al aan de slag. Ook buiten de landelijke meetdag kun je het fijnstof meten. Die metingen zullen, omdat ze niet gecombineerd worden met andere metingen, minder betrouwbaar zijn.

Voor € 2,50 doe je mee!

Om mee te kunnen doen hebben we dus nodig: een zonnige dag, een iPhone, een opzetstukje en de app. Het opzetstukje is voor € 2,50 te bestellen bij het Longfonds. De app is gratis te downloaden. Helaas kan (nog) niet elke smartphone gebruikt worden. Het opzetstukje is namelijk alleen geschikt voor de iPhone 4, 4S en 5. Hier is voor gekozen omdat deze populaire smartphones niet alleen

veel gebruikt worden, maar ook omdat op deze modellen de camera's op dezelfde plek zit, zodat voor al deze smartphones één opzetstukje, dat het licht ontleedt, gebruikt kan worden. iSPEX overweegt om, als deze test een succes wordt, ook voor Android smartphones een aantal universele opzetstukjes en een bijbehorende app te ontwikkelen.

iSPEX is een samenwerkingsverband van de Universiteit Leiden, NOVA, SRON, RIVM en KNMI en wordt mede gesponsord door het Longfonds, Kijk, CNG Net en Avantes.

Meer info vind je op:

www.ispex.nl
www.knmi.nl/cms/content/112251/meten_met_ispex_op_smartphone_van_start
www.longfonds.nl/ispex-opzetstukje-bestellen
www.kijkmagazine.nl/iSPEX
www.milieudefensie.nl/luchtkwaliteit